

Säkerhetspolitik

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet motionsyrkanden om den säkerhetspolitiska kontexten, säkerhetspolitiska samarbeten, FN:s säkerhetsråd och massförstörelsevapen. Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga yrkanden, främst med hänvisning till pågående utredningar och arbeten.

I betänkandet finns 21 reservationer.

Behandlade förslag

Cirka 230 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2014/15, 2015/16, 2016/17 och 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Bakgrund	7
Utskottets överväganden.....	9
Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten.....	9
Säkerhetspolitiska samarbeten.....	13
FN:s säkerhetsråd	20
Massförstörelsevapen	26
Övriga motioner	29
Reservationer	30
1. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (M)....	30
2. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (SD)	34
3. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (C)....	36
4. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (V)	38
5. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (L)	40
6. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (KD)	42
7. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (M).....	43
8. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (SD)	45
9. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (C).....	46
10. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (V)	48
11. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (L).....	49
12. Medlemskap i Nato, punkt 3 (M, C, L, KD).....	50
13. Medlemskap i Nato, punkt 3 (SD).....	52
14. Medlemskap i Nato, punkt 3 (V)	53
15. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (M)	55
16. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (SD).....	56
17. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (C).....	57
18. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (V).....	58
19. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (KD)	60
20. Massförstörelsevapen, punkt 5 (SD).....	62
21. Massförstörelsevapen, punkt 5 (V).....	63
Särskilda yttranden	67
1. Massförstörelsevapen, punkt 5 (SD).....	67
2. Massförstörelsevapen, punkt 5 (C).....	68
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	69
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15	69
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	70
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	74
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	83
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet	92

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten

Riksdagen avslår motionerna

- 2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 7,
 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
 2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkande 6,
 2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1,
 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 12, 18, 22–24 och 28,
 2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 9,
 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 26,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–5, 8 och 15,
 2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6,
 2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
 2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
 2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26, 28 och 29,
 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 4,
 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
 2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,
 2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
 2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 12,
 2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8,
 2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 3,
 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 12, 22–25 och 30,
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10,
 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34 och 36,
 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och
 2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (V)

Reservation 5 (L)

Reservation 6 (KD)

2. Säkerhetspolitiska samarbeten

Riksdagen avslår motionerna

- 2015/16:520 av Allan Widman (FP) yrkandena 1 och 2,

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,
 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 17,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12,
 2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,
 2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,
 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 20,
 2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 4,
 2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,
 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 16 och 20,
 2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16,
 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4 och 51,
 2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,
 2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 4 och 7 samt
 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 26, 30, 31 och 33.

Reservation 7 (M)

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (C)

Reservation 10 (V)

Reservation 11 (L)

3. Medlemskap i Nato

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
 2015/16:2250 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
 2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,
 2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 12,
 2015/16:2824 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
 2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 16,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 28 och 30–33,
 2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
 2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
 2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15,
 2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,
 2016/17:3207 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22,
 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 9,
 2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
 2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,
 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 2, 3 och 6,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2 och 16,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 37,
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 19 och 20,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 16,
2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 2 och 9 samt
2017/18:3829 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2.

Reservation 12 (M, C, L, KD)

Reservation 13 (SD)

Reservation 14 (V)

4. FN:s säkerhetsråd

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 9,
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 16,
2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–8 och 15–17,
2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23,
2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9,
2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11 och 20,
2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4,
2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 16 och 28,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 8 och 9,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13,
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 12 och 15 samt
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 9 och 10.

Reservation 15 (M)

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (C)

Reservation 18 (V)

Reservation 19 (KD)

5. Massförstörelsevapen

Riksdagen avslår motionerna

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 4,
2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 13,
2015/16:372 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9,
2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,
2016/17:156 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 1–4,

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 11,
2016/17:1738 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 8,
2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,
2017/18:529 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 8,
2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5,
2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3 och
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 12.

Reservation 20 (SD)

Reservation 21 (V)

6. Övriga motioner

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 27 mars 2018

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Jonas Jacobsson Gjärtler (M), Olle Thorell (S), Sofia Arkelsten (M), Markus Wiechel (SD), Margareta Cederfelt (M), Kerstin Lundgren (C), Valter Mutt (MP), Göran Pettersson (M), Björn Söder (SD), Fredrik Malm (L), Yasmine Posio Nilsson (V), Sofia Damm (KD), Emilia Töyrä (S), Anders Österberg (S), Karl Långberg (S) och Marie-Louise Rönmark (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet motioner från allmänna motionstiderna 2014, 2015, 2016 och 2017 om frågor som rör säkerhetspolitik och massförstörelsevapen. Inom ramen för beredningen av ärendet har utskottet anordnat seminarier om den transatlantiska länken och relationerna mellan Sverige och Nato samt om europeisk säkerhetspolitik. Utskottet har även anordnat en öppen utfrågning om Sverige i FN:s säkerhetsråd i december 2017.

Under Sveriges tid som medlem i säkerhetsrådet 2017–2018 har tjänstemän från Utrikesdepartementet regelbundet, cirka en gång i månaden, informerat utskottet om aktuella frågor på dagordningen och om Sveriges ställningstaganden. Utskottet har också fått föredragningar om utredningen om Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten (SOU 2016:57), och om konventionen om förbud mot kärnvapen. Vidare har UD:s interna utvärdering av säkerhetsrådkampanjen presenterats för utskottet av utvärderaren. Utskottet har även låtit göra en egen utvärdering av kampanjen.

Ledamöter från utskottet har under mandatperioden besökt New York, Genève, Wien och Haag för att sammanträffa med relevanta multilaterala organisationer och diskutera de frågor som tas upp i detta betänkande. Utskottet har även besökt Natos högkvarter i Bryssel och EU:s institutioner för att diskutera säkerhetspolitiska frågor och samarbeten. Besök har även gjorts i ett antal huvudstäder, bl.a. Washington, där dessa frågor diskuterats. Utskottet deltar också tillsammans med ledamöter från försvarsutskottet i de seminarier om den gemensamma utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiken som arrangeras två gånger om året av EU:s ordförandeland.

Bakgrund

Riksdagen beslutade i juni 2015 om inriktningen för Sveriges försvarspolitik för perioden 2016–2020 (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:UFöU5, 2014/15:FöU11). Riksdagen har under mandatperioden även behandlat andra ärenden med bäring på säkerhetspolitik, bl.a. godkännande av Sveriges deltagande i det permanenta strukturerade samarbetet inom Europeiska unionen, Pesco (prop. 2017/18:44, bet. 2017/18:UFöU3), Sveriges samlade politik för internationell, civil och militär krishantering (skr. 2016/17:196, bet. 2017/18:UU8) och EU:s diskussionsunderlag om det europeiska försvarets framtid (KOM(2017) 315, bet. 2017/18:UU5).

Den 12 maj 1999 beslutade regeringen att den parlamentariskt sammansatta Försvarsberedningen ska fortsätta att svara för samråd mellan regeringen och riksdagspartierna om den långsiktiga inriktningen av försvars- och

säkerhetspolitiken. Försvarsberedningen ska följa den säkerhetspolitiska utvecklingen i omvärlden och redovisa sin syn på regeringens förslag till riksdagen i viktigare långsiktiga försvars- och säkerhetspolitiska frågor. Regeringen bemyndigade samtidigt chefen för Försvarsdepartementet att efter hand lämna närmare anvisningar för Försvarsberedningens arbete.

Försvarsberedningen utgör ett forum för konsultationer mellan regeringen och representanter för de politiska partierna i riksdagen. Försvarsberedningens strävan är att nå en så bred enighet som möjligt om hur Sveriges försvars- och säkerhetspolitik ska utformas. Med utgångspunkt i bl.a. Försvarsberedningens rapporter utformar regeringen sina förslag om försvars- och säkerhetspolitik till riksdagen.

I januari 2017 beslutade försvarsministern att Försvarsberedningen ska analysera viktigare förändringar i den internationella utvecklingen såväl globalt som för relevanta regioner och då särskilt utvecklingen i Europa och Sveriges närområde. Försvarsberedningen ska redovisa sin bedömning av den säkerhetspolitiska utvecklingen och sammanhängande konsekvenser för svensk försvars- och säkerhetspolitik. Försvarsberedningen ska vidare, med utgångspunkt från analysen av den internationella utvecklingen, lämna förslag för totalförsvarets fortsatta inriktning för åren 2021–2025. Den inriktning för försvaret som lades fast i riksdagens beslut om inriktning för Sveriges försvarspolitik för perioden 2016–2020 ska fullföljas och utgöra grunden för förslagen. Försvarsberedningen ska bestå av ledamöter från de åtta riksdagspartierna, sakkunniga och experter samt ett sekretariat. Socialdemokraterna och Moderaterna har tre ledamöter vardera, och övriga partier en ledamot i beredningen. Sakkunniga och/eller experter medverkar från Justitie, Utrikes-, Försvars- och Finansdepartementen samt Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Försvarsberedningen lämnade i december 2017 en delrapport om inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025. Beredningen ska senast den 14 maj 2019 att lämna en slutrapport med en uppdaterad bedömning av den säkerhetspolitiska utvecklingen och sammanhängande konsekvenser för svensk försvars- och säkerhetspolitik samt utvecklingen av det militära försvaret 2021–2025.

Utskottets överväganden

Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om säkerhetspolitiska ställningstaganden och insatser, bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V), 5 (L) och 6 (KD).

Motionerna

Moderaterna understryker i partimotionerna 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 10 och 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 5, vikten av klimatåtgärder för att bidra till stärkt säkerhet. I partimotion 2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 25 anförs att den svenska militära insatsen mot global terrorism bör förstärkas. I partimotion 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 2 påtalas behovet av en rad integrerade åtgärder för att kunna möta de nya hot den moderna krigföringen innebär. Dessa frågor återkommer i kommittémotion 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. yrkandena 2, 12, 22–25 och 30. I motionen berörs även frågor om solidaritetsförklaringen, den säkerhetspolitiska situationen i närområdet samt Rysslands påverkan på Sveriges säkerhetspolitiska läge. De frågor som nämnts här återkommer även i kommittémotion 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26, 28 och 29, i kommittémotion 2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. yrkande 14 och i 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. yrkandena 12, 18, 22–24 och 28.

Sverigedemokraterna anför i kommittémotionerna 2017/18:2017 yrkande 3, 2016/17:2899 yrkande 4 och 2015/16:3218 yrkande 26, samtliga av Mikael Jansson m.fl., att Sverige måste planera för en utveckling där Ryssland och Kina ingår en militär allians. I kommittémotion 2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. yrkande 4 understryks vikten av att Sverige dels aktivt visar sitt stöd för självständiga länder som av Ryssland anses tillhöra dess intressesfär, dels verkar för att minska risken för att en sådan sfär utvidgas i Sveriges närhet. I kommittémotion 2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. yrkande 9 understryks att Sverige tydligt ska ta avstånd från och motverka internationell terrorism och extremism.

Centerpartiet betonar i partimotion 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 34 och 36 vikten av att stärka skyddet för demokratin och informationssamhället genom internationellt samarbete och EU-samarbete. Partiet anser även att påverkanshot och cyberattacker bör omfattas av EU:s solidaritetsgaranti och att samarbetet bör utvecklas operativt. I kommittémotion 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 18

understryks vikten av att upprätthålla den europeiska säkerhetsordningen där alla länder har rätt att göra sina säkerhetspolitiska val utan hot om våld.

Vänsterpartiet anser i partimotion 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 2–5, 8 och 15 att Sverige bör prioritera arbetet med att förebygga väpnade konflikter och i det syftet bör en heltäckande handlingsplan upprättas och regeringen återkomma till riksdagen med förslag om hur arbetet ska organiseras. Regeringen bör också arbeta för ökade diplomatiska kontakter i syfte att motverka internationella spänningar. Partiet anser också att folk-till-folk-samarbetet med Ryssland bör öka och att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att särskilt arbeta för ett ökat internationellt forskarutbyte kring säkerhetspolitiska frågor. Det sistnämnda förslaget återkommer i kommittémotion 2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. yrkande 12.

Liberalerna anser i partimotionerna 2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. yrkande 1, 2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. yrkande 1 och i partimotion 2016/17:1072 yrkande 1 att det ökade säkerhetspolitiska hotet från Ryssland måste få konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitiska vägval. I partimotionerna 2017/18:576 yrkande 8, 2016/17:1067 yrkande 6 och 2014/15:1878 yrkande 7, samtliga av Jan Björklund m.fl., föreslår Liberalerna att Sverige bör verka för att förhindra nyutlåning till Ryssland från vissa multilaterala organisationer. Förslaget återkommer även i kommittémotion 2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. yrkande 6.

Kristdemokraterna understryker i kommittémotionerna 2017/18:3827 yrkande 1 och 2016/17:2497 yrkande 1 av Mikael Oscarsson m.fl. bl.a. vikten av att bygga säkerhet i samarbete med andra för att värna samhällets funktionalitet och vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade våren 2015 inriktningen av Sveriges försvar för perioden 2016–2020 (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:FöU11, bet. UFöU2014/15:5).

Den säkerhetspolitiska bedömning som ligger till grund för beslutet utgår från att den ryska aggressionen mot Ukraina och Rysslands agerande i övrigt i närområdet har försämrat den säkerhetspolitiska situationen i Europa. Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet konstaterade att Ryssland har visat att man är beredd att använda sin militära förmåga för att uppnå sina politiska mål, även när det innebär brott mot folkrättsliga principer. Detta påverkar den säkerhetspolitiska situationen både i vårt närområde och i Europa som helhet. I Europas södra och sydöstra grannskap dras stater och institutioner ned i en våldsspiral präglad av inbördeskrig, med risk också för mellanstatliga konfrontationer. Icke-statliga aktörer utmanar etablerade stater, gränser och institutioner. Det går inte att se militära konflikter i vårt närområde som endast skulle påverka ett land. Ett enskilt militärt väpnat angrepp direkt mot Sverige är fortfarande osannolikt, men kriser eller incidenter som även inbegriper

militära maktmedel kan dock uppstå, och militära angreppshot kan likväl aldrig uteslutas. Rysslands aggression mot Ukraina innebär att risken för militära angrepp och hot har ökat, även i vårt närområde.

Utskottet noterar att Försvarsberedningen i sin delrapport Motståndskraft – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025 (Ds 2017:66) har gjort en preliminär bedömning av den säkerhetspolitiska situationen.

Försvarsberedningen konstaterar i rapporten att det globala säkerhetspolitiska läget präglas av instabilitet och oförutsägbarhet. Utvecklingen är svårbedömd och stundtals snabb. Europas säkerhet och välstånd påverkas mer direkt än tidigare av konflikter i dess grannskap, både i öster och i söder. Det säkerhetspolitiska läget har försämrats i Sveriges närområde och i Europa. Rysslands aggression mot Ukraina och den olagliga annekteringen av Krim strider mot Förenta nationernas (FN) våldsförbud och har utmanat den europeiska säkerhetsordningen i grunden liksom de normer, samarbeten och institutioner som utgör fundament för europeisk säkerhet. Det ryska agerandet i Georgien 2008, i Ukraina sedan 2014 samt i Syrien sedan 2015 visar en rysk vilja att använda militära medel för att nå politiska mål, såväl inom som utanför Europa.

I sin bedömning av vilka utgångspunkter och planeringsförutsättningar som bör ligga till grund för att utforma och dimensionera totalförsvaret utgår Försvarsberedningen från att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Sverige blir oundvikligen påverkat om en säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstår i vårt närområde.

Utskottet noterar att regeringens agerande och uttalanden med anledning av Försvarsberedningens rapport anmälts till konstitutionsutskottet (KU-anm. 2017/18:25 och KU-anm. 2017/18:29). Anmälningarna avser bl.a. den information som Utrikesdepartementet skickat ut till vissa utlandsmyndigheter om Försvarsberedningens ställningstaganden. Konstitutionsutskottets ställningstaganden med anledning av anmälningarna kommer att redovisas i betänkande 2017/18:KU20.

Utskottet vill understryka den betydelse Försvarsberedningen och dess ställningstaganden har för att lägga grunden för en faktabaserad och politiskt väl förankrad inriktning av Sveriges försvars- och säkerhetspolitik. Försvarsberedningen kommer att lämna en slutrapport våren 2019. Denna kommer att ligga till grund för regeringens proposition med förslag om ett nytt försvarspolitiskt inriktningsbeslut. Utskottet noterar såväl Försvarsberedningens analys av det aktuella försvarspolitiska läget som dess bedömning att det globala säkerhetspolitiska läget präglas av instabilitet och oförutsägbarhet.

Utskottet erinrar om att det Försvarspolitiska inriktningsbeslutet betonar att svensk säkerhet byggs solidariskt tillsammans med andra. Den svenska säkerhetspolitiken ska, inom ramen för målen för vår säkerhet, förebygga krig

och framväxten av hot mot svensk, nordisk och europeisk säkerhet. Den etablerade svenska unilaterala solidaritetsförklaringen, som har ett brett politiskt stöd i riksdagen, omfattar EU-medlemmar samt Norge och Island. Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas.

Utskottet vill därutöver understryka att det försvarspolitiska inriktningsbeslutet inte enbart utgår från stater och militära hotbilder. I ett utvidgat säkerhetsbegrepp inryms även icke-militära hot och icke-statliga aktörer, såsom hot inom cybersäkerhetsområdet, terrorism, spridning av massförstörelsevapen, organiserad brottslighet och miljö- och klimatkatastrofer. Den svenska solidaritetsförklaringen som riksdagen antog 2009 (prop. 2008/09:140, yttr. 2008/09:UU4y, bet. 2008/09:FöU10 och bet. 2014/15:UFöU5) har en bred omfattning. Solidaritetsförklaringen inkluderar olika former av katastrofer och olika former av angrepp, dvs. inte enbart militärt väpnade angrepp. I den nordiska solidaritetsförklaringen från 2011 lyfts cyberattacker, terrorism och katastrofer orsakade av människor särskilt fram.

I inriktningsbeslutet påtalas också vikten av att kunna agera samlat för att hantera utmaningar och hot såväl i fred som vid höjd beredskap. Det innebär att använda alla de säkerhetspolitiska instrument som står till förfogande – politiska, ekonomiska (inklusive sanktioner), militära och kommunikativa – på ett sammanhållet sätt för att värna svensk suveränitet och svenska intressen.

Utskottet vill också betona vikten av ett fortsatt starkt svenskt engagemang för konflikthantering och förebyggande fredsarbete. Insatser för att förebygga, dämpa och lösa väpnade konflikter bidrar också till att lägga grunden för andra viktiga mål, såsom fattigdomsbekämpning, demokrati och mänskliga rättigheter. Sverige bör ha förmåga att aktivt bidra till medling i konflikter där vi har särskild kompetens eller särskilda förutsättningar. Utskottet noterar i sammanhanget den stödfunktion på Utrikesdepartementet som bildats med uppgiften att förstärka synergier mellan den diplomatiska dialogen och utvecklingssamarbetet i prioriterade konfliktområden. Genom satsningen vidareutvecklas också stödet till kvinnors deltagande i fredssträngningar före, under och efter konflikter, bl.a. genom det kvinnliga medlingsnätverket.

Säkerhetspolitiska samarbeten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motioner om säkerhetspolitiska samarbeten och medlemskap i Nato.

Jämför reservation 7 (M), 8 (SD), 9 (C), 10 (V), 11 (L), 12 (M, C, L, KD), 13 (SD) och 14 (V).

Motionerna

Moderaterna anför i partimotion 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. att Sverige ska ha en färdplan för ett Natomedlemskap och att alla militära, politiska och juridiska förberedelser för ett medlemskap ska finnas på plats (yrkandena 2 och 16). Förslagen återkommer i partimotionerna 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 1 och 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 9, i kommittémotionerna 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. yrkande 15, 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. yrkande 14, 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. yrkande 15 och 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. yrkandena 2 och 3. I den sistnämnda motionen anføres även att Sverige bör fördjupa samarbetena med länderna runt Östersjön och andra likasinnade länder i norra Europa. Motionärerna anser även att Sverige bör söka medlemskap i Natos s.k. Centre of Excellence för energisäkerhet (yrkande 6). Sverige bör även fördjupa samarbetet med länderna kring Östersjön och med likasinnade länder i Europa, enligt partimotion 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 4. Partiet påtalar också vikten av att Sverige verkar för att en europeisk säkerhetsstrategi genomförs (yrkande 7). I kommittémotion 2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. yrkande 11 anføres att Sverige ska fortsätta att bidra regelbundet till EU:s stridsgrupper samt verka för att stärka och utveckla EU:s partnersamarbete i försvars- och säkerhetspolitiska frågor. I kommittémotion 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. yrkande 51 påtalar vikten av att regeringen agerar proaktivt i EU:s försvarssamarbete när det gäller såväl samarbetet om försvarsindustrin som utvecklingen av gemensamma förmågor. I kommittémotion 2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. yrkande 11 anføres att EU:s mellanstatliga försvars- och säkerhetspolitiska samarbete ska fördjupas.

Sverigedemokraterna anför i kommittémotion 2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. yrkande 1 att Sverige bör ingå ett defensivt försvarsförbund med Finland. Yrkandet återkommer i kommittémotionerna 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. yrkande 17, 2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. yrkandena 1 och 4, 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. yrkande 20, 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. yrkande 20, 2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. yrkande 1. I kommittémotionerna 2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. yrkande 3, 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. yrkande 16, 2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. yrkande 3, 2017/18:3331 av Björn Söder

m.fl. yrkande 3, 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. yrkandena 13 och 14, och 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. yrkandena 14 och 16 anförs att Sverige bör stå utanför Nato och andra stormakters försvarsallianser. I de sistnämnda motionerna anförs dessutom att Sverige bör säga upp värdlandsavtalet med Nato. I kommittémotion 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. yrkande 16 anförs att Sverige ska avstå från att bli en del av ett gemensamt EU-försvar. I kommittémotion 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. yrkandena 10, och 11 anförs att Sverige bör delta såväl i Partnerskap för fred (PFP) som i Natos snabbinsatsstyrka.

Centerpartiet anför i partimotion 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 26, 30, 31 och 33 att Sverige ska bygga säkerhet solidariskt, tillsammans med andra. EU bör vara berett att hantera olika typ av hot och risker och ta sig an de stora gränsöverskridande utmaningarna. Försvarssamarbetet inom EU bör utvecklas i syfte att stärka de nationella försvarsmakterna och EU:s snabbinsatsförmåga på ett sätt som kompletterar Nato och fortfarande är mellanstatligt. EU ska också ta ett större ansvar för internationell fred och säkerhet, inte minst i närområdet. I motionens yrkande 37 föreslår partiet att Sverige bör gå med i Nato för att stärka vårt eget försvar och bidra till säkerheten i vårt närområde. Det senare yrkandet återkommer i kommittémotionerna 2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 1 och 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 16. Enligt kommittémotion 2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkandena 1 och 4 bör en parlamentarisk arbetsgrupp tillsättas med uppdrag att pröva och ompröva den militära alliansfriheten och utifrån avslutade utredningar inleda en process för medlemskap i Nato. Motionärerna anser också att betänkandet Säkerhet i en ny tid (SOU 2016:57) måste bli föremål för en bred remissbehandling.

Vänsterpartiet anser i partimotion 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 12 att Sverige bör spela en aktivare roll i syfte att skapa ett ökat samarbete runt Östersjön. Partiet anför i partimotion 2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 1 att de internationella försvarssamarbetena bör redovisas och utvärderas samlat. I partimotion 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 28 anförs att Sverige inte bör inleda förhandlingar eller vidta andra åtgärder i syfte att ansöka om medlemskap i Nato. Partiet anser även att Sverige bör lämna Natos reservstyrka Response Forces Pool och Partnerskap för fred (PFP), riva upp avtalet om värdlandsstöd med Nato och avveckla den svenska representationen i Natos högkvarter (yrkandena 30–33). Förslaget att riva upp värdlandsavtalet återkommer i partimotion 2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 2.

Liberalerna anför i partimotion 2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. yrkande 16 att EU bör utveckla den gemensamma säkerhetspolitiken. I partimotionerna 2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. yrkande 2, 2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. yrkande 2 och 2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. yrkande 2 anförs att Sverige under innevarande mandatperiod bör söka medlemskap i Nato. I kommittémotion 2015/16:520 av Allan Widman yrkandena 1 och 2 föreslås att det bilaterala säkerhetspolitiska samarbetet med

Finland bör stärkas och att utgångspunkten för samarbetet bör vara Natos värdlandsavtal.

Kristdemokraterna anför i kommittémotionerna 2015/16:2250 av Mikael Oscarsson m.fl. yrkande 2, 2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. yrkande 12, 2015/16:2824 av Mikael Oscarsson m.fl. yrkande 2, 2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. yrkande 2, 2016/17:3207 av Mikael Oscarsson m.fl. yrkande 2, 2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. yrkande 22 och 2017/18:3829 av Mikael Oscarsson m.fl. yrkande 2 att Sverige bör ansluta sig till Nato. Förslaget återkommer i kommittémotionerna 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. yrkande 19 och 2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. yrkande 2. I den förstnämnda motionen anføres dessutom i yrkande 20 att Sverige bör verka för en förlängning av Natopartnerskapet Enhanced Opportunities Partner och i den sistnämnda (yrkande 9) påtalas behovet av att se över förmågan att ta emot internationell hjälp vid en kris.

Utskottets ställningstagande

Allmänt

I inriktningsbeslutet om försvarspolitiken våren 2015 (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:FöU11, bet. 2014/15:UFöU5) framhålls att hot mot freden och vår säkerhet bäst avvärjs i gemenskap och i samverkan med andra länder. Sveriges säkerhetssamarbeten och försvarspolitiska samarbeten kompletterar varandra och stärker säkerheten i vår del av världen. Regeringen och riksdagen har därför verkat för att Sveriges säkerhet byggs solidariskt med andra.

Utskottet erinrar om att riksdagen i juni 2009 beslutade om Sveriges solidaritetsförklaring som innebär att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat medlemsland i EU, Norge eller Island (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10). Vidare har riksdagen godkänt en svensk ratificering av Lissabonfördraget (prop. 2007/08:168, bet. 2008/09:UU8). I fördragets artikel 24.2 anges att EU ska ”föra, utforma och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som grundas på en utveckling av ländernas ömsesidiga politiska solidaritet”. Genom Lissabonfördragets artiklar 42.7 (de s.k. säkerhetsgarantierna) och 222 (solidaritetsklausulen) institutionaliseras och stärks vidare det solidariska ansvar som EU:s medlemsländer har för Europas säkerhet.

Utskottet vill också understryka FN:s centrala roll för hantering av konflikter i världen och för att ge legitimitet åt internationella krishanteringsinsatser. Ett starkt FN-system i ett nära samarbete med regionala och andra organisationer är centralt. De principer för mellanstatligt samarbete som ges i FN-stadgan utgör grunden för det globala kollektiva säkerhetssystemet, och det är angeläget att slå vakt om dessa. FN:s säkerhetsråd är det enda organ som kan ge folkrättsgrundade och universella mandat för fredsfrämjande insatser samt införande av sanktioner. FN är garant för den globala säkerhetsordningen och är som sådan avgörande för Sverige. Utskottet återkommer till frågan om FN:s säkerhetsråd i det följande avsnittet.

Den 20 augusti 2015 beslutade regeringen att tillsätta en offentlig utredning om Sveriges försvarssamarbeten och säkerhetspolitiska samarbeten. Uppgiften var att analysera och redogöra för innebörden av Sveriges medlemskap – dess för- och nackdelar – respektive samarbeten med andra länder och organisationer på det försvars- och säkerhetspolitiska området, i dag och i framtiden. Analysen skulle syfta till att tydliggöra ett brett förhållningssätt till vår säkerhet. Den militära alliansfriheten skulle inte utvärderas.

Utredaren redovisade sitt uppdrag i augusti 2016 i betänkandet *Säkerhet i en ny tid* (SOU 2016:57) och presenterade sina slutsatser för utskottet i september 2016.

Utskottet noterar att utrikesministern i ett svar på en skriftlig fråga (fr. 2016/17:17) anförde att det inte är aktuellt med ett remissförfarande av rapporten. Utrikesministern motiverade detta med att det inte ingick i utredarens uppdrag att ta fram rekommendationer som beslutsunderlag i specifika frågor och förslag.

Europeiska unionen

Det framgår också av inriktningsbeslutet att samarbetet i EU intar en särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Europeiska unionen bidrar till fred och säkerhet i sitt närområde och globalt. EU:s förmåga att agera som säkerhetspolitisk aktör är en funktion av medlemsstaternas resurser, sammanhållning och politiska vilja. Ett starkt europeiskt samarbete, med Europeiska unionen som kärna, är av stor vikt mot bakgrund av den ryska aggressionen i Ukraina. Riksdagen ansåg att EU därför bör stärkas som säkerhetspolitisk aktör och att Sverige aktivt bör bidra till den konceptuella utvecklingen inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och fortsätta att bidra till EU:s civila och militära krishanteringsinsatser.

Utskottet konstaterar att det säkerhetspolitiska samarbetet inom EU därefter har fortsatt att utvecklas, och riksdagen godkände också hösten 2017 Sveriges deltagande i det permanenta strukturerade samarbetet inom unionen, *Pesco* (prop. 2017/18:44, bet. 2017/18:UFöU3). Upprättandet av *Pesco* är ett led i att uppnå målsättningarna i EU:s globala strategi som presenterades sommaren 2016 och som innehåller riktlinjer för EU:s externa agerande. Strategin utgår från en bred syn på säkerhet, och uppföljningen görs på ett antal prioriterade områden. Säkerhet och försvar är ett av dessa. Det kompletteras bl.a. av arbetet med att utveckla en integrerad ansats för kris och konflikt som ska täcka hela konfliktyckeln och leda till en bättre samverkan mellan olika utrikes- och säkerhetspolitiska instrument.

Pesco utgör en del av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken och är därmed en integrerad del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Artikel 42.6 i EU-fördraget föreskriver att de medlemsstater som uppfyller högre krav på militär kapacitet och som har gjort

mer bindande åtaganden på området med tanke på de mest krävande uppdragen ska upprätta ett PESCO inom ramen för unionen.

Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna är alltså en del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och tillhandahåller en operativ kapacitet för civil och militär krishantering. EU kan använda sig av denna kapacitet vid uppdrag utanför unionens gränser för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med FN-stadgan. I EU-fördragets artikel 43 anges att de uppdrag där unionen kan använda civila och militära resurser inbegriper följande insatser:

- gemensamma insatser för avrustning
- humanitära insatser och räddningsinsatser
- militära rådgivnings- och biståndsinsatser
- insatser med stridande förband vid krishantering inklusive fredsskapande åtgärder
- stabiliseringsinsatser vid konflikter

Sådana insatser beslutas av rådet med enhällighet. EU har hittills genomfört närmare 40 sådana civila och militära insatser i Europa, Asien och Afrika. Sverige har bidragit till samtliga EU-ledda insatser.

Nordiskt/baltiskt säkerhets- och försvarssamarbete

Syftet med det nordiska försvarssamarbetet är att stärka parternas nationella försvar, undersöka gemensamma synergieffekter och finna effektiva gemensamma lösningar. Det nordiska försvarspolitiska samarbetet har intensifierats sedan upprättandet av Nordic Defence Cooperation (Nordefco) 2009. Nordefco utgör en struktur för samarbetet och omfattar politisk inriktning, förmågeutveckling, personalfrågor, utbildning och övning. Utskottet konstaterar att sedan Nordefco etablerades har utvecklingen varit positiv på flera områden, t.ex. har man samarbetat om internationella operationer, logistik, utbildning, förmågeutveckling och övningsverksamhet. Inriktningsbeslutet om försvarspolitikerna slår fast att det finns stora möjligheter till ett än mer fördjupat nordiskt försvarssamarbete, med den principiella begränsningen att samarbetet inte bör innebära ömsesidiga försvarsförpliktelser.

Det framgår av inriktningsbeslutet att försvarssamarbetet med Finland ska utvecklas till att omfatta operativ planering och förberedelser för gemensamt användande av civila och militära resurser i olika scenarier. Exempel på detta kan vara hävdandet av respektive lands territoriella integritet eller utövande av rätten till självförsvar enligt artikel 51 i FN:s stadga. Sådan planering bör vara ett komplement till, men skilt från, respektive lands nationella planering. Samarbetet innebär en möjlighet att agera gemensamt, men inte några utfästelser. Målet med försvarssamarbetet mellan Sverige och Finland är att förbättra Försvarsmaktens operativa förmåga och att möjliggöra gemensamt operativt agerande med Finland. Med hjälp av samarbetet blir också

försvarsmakterna i båda länderna effektivare verksamhetsmässigt och ekonomiskt. Samarbetet grundar sig på förtroende och ett långsiktigt arbete länderna emellan.

Utskottet noterar att det svensk-finska försvarssamarbetet innefattar samtliga stridskrafter samt säker kommunikation, materiel och logistik. Samarbetet omfattar även gemensam planering för kris och krig, vilket ökar båda ländernas handlingsfrihet i olika scenarier. Finland och Sverige har sedan tidigare ett omfattande övningsarbete, och i takt med att vår relation fördjupas ökar även övningsutbytet.

Utskottet anser att ett närmare samarbete med de baltiska staterna samt med andra länder och aktörer i vårt närområde bidrar till att stärka säkerheten i Östersjöregionen. Utskottet vill, i enlighet med vad som anförs i inriktningsbeslutet, se ett fördjupat och breddat samarbete med Estland, Lettland och Litauen, t.ex. genom ökad övningsverksamhet.

Mot den bakgrunden välkomnar utskottet att det nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet har fortsatt att utvecklas under de senaste åren, såväl när det gäller engagemanget för närområdesfrågorna som för utökad samverkan om viktiga globala frågor och den internationella utvecklingen. Samarbetet inom ramen för det informella nordiska utrikespolitiska samarbetet är enligt regeringen även i fortsättningen prioriterat, inte minst i ljuset av den senaste tidens säkerhetspolitiska utveckling i vårt närområde.

Utskottet konstaterar att Sverige den 1 januari 2018 tog över samordningsansvaret för de nordiska och för de nordisk-baltiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetena (N5) och (NB8). Fokus för det s.k. N5-samarbetet mellan de nordiska länderna är det fördjupade nordiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetet, liksom aktuella angelägna frågor såsom nordiskt FN-samarbete, utvecklingen i EU inklusive i samband med brexit, säkerhetsläget i Östersjöregionen, samt säkerhetspolitiska globala utmaningar (såsom Nordkorea och Syrien). Relationen mellan Norden och USA, frågor rörande terrorism, cybersäkerhet och den nordiska modellen är andra exempel på aktuella frågor. Främsta fokus för NB8 är regional utrikes- och säkerhetspolitik och aktuella frågor i närområdet. Samarbetet innebär möten mellan de åtta ländernas statsministrar, utrikesministrar, försvarsministrar och respektive statssekreterare.

Nato

I inriktningsbeslutet konstateras att Nato är en central aktör för europeisk säkerhet och integration, ett forum för politisk dialog och ett instrument för att upprätthålla länken mellan Europa och USA samt för internationell krishantering. Utskottet konstaterar att Sveriges samarbete med Nato grundar sig på partnerskapet inom Euroatlantiska partnerskapsrådet (EAPR) och Partnerskap för fred (PFF).

Sverige undertecknade den 4 september 2014 ett samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd som godkändes av riksdagen i maj 2016 (prop.

2015/16:152, bet. 2015/16:UFöU4) och trädde i kraft den 1 juli 2016. Avtalet syftar till att säkerställa att värdlandet kan lämna effektivt stöd för militär verksamhet på sitt territorium i samband med övningar, krishanteringsinsatser eller andra insatser. Centralt för förståelsen av avtalet är att detta till sin natur är vilande. Det blir tillämpligt först när Sverige fattar ett beslut om att inbjuda Natoländer eller Natostaber att bedriva verksamhet på svenskt territorium. Sverige har även i fortsättningen kontroll över omfattningen och arten av denna verksamhet. Svensk nationell lag och bindande internationella åtaganden har företrädare framför samförståndsavtalets bestämmelser.

Utskottet konstaterar att samarbetet med Nato har fortsatt att utvecklas. Den status som Enhanced Opportunities Partner (EOP) som Sverige fick i samband med toppmötet i Wales 2014 förlängdes i november 2017 med tre år. Prioriteringarna för partnerskapet är fortsatt politisk dialog, utbildnings- och övningssamarbete samt informationsutbyte. Särskilt viktig är den dialog om säkerheten i närområdet som Sverige och Finland för med Nato, där möten hålls regelbundet både på politisk nivå och på tjänstemannanivå. Vid årsskiftet 2017/18 förnyades också Sveriges individuella partnerskapsprogram med Nato (IPCP) som fastslår prioriteringar för den nya programperioden 2018–2019.

Utredningen om svenska säkerhets- och försvarssamarbeten (SOU 2016:57) hade även i uppdrag att analysera för- och nackdelar med ett svenskt Natomedlemskap. I enlighet med kommittédirektiven lämnar utredningen dock inga synpunkter på huruvida Sverige bör ansöka om Natomedlemskap eller inte. Utredaren konstaterar att ett ställningstagande i medlemskapsfrågan inte kan utredas fram. Det är fundamentalt politiskt till sin natur och kräver brett stöd i den allmänna opinionen. Utredaren noterar att det senare också är ett kriterium som Nato anser ska uppfyllas för medlemskap.

Utredningen diskuterar också huruvida Sverige vore välkommet som medlem av Nato. Inledningsvis understryks att det hör till god ton i den internationella politiken att avstå från offentliga synpunkter på andra länders säkerhetspolitiska vägval, men utredningen gör samtidigt bedömningen att en svensk Natoansökan skulle välkomnas av försvarsalliansen. Utredaren bedömer att det på ett övergripande plan handlar om Natos syn på Sverige som en säkerhetsproducent, med viktiga bidrag att lämna till dess säkerhetspolitiska arbete och därtill med en interoperabel försvarsmakt. Med Sverige som medlem i Nato uppfattas, enligt utredningen, västs förmåga att verka konfliktavhållande i Östersjöregionen öka, och riskerna för ett oöverlagt handlande från Rysslands sida minska.

Utskottet anser, i likhet med vad som anfördes i inriktningsbeslutet, att Sverige bör fortsätta att utveckla samarbetet med Nato inom ramen för vårt partnerskap. Det ger oss möjlighet att utveckla vår militära förmåga och bidra till kvalificerade krishanteringsinsatser.

FN:s säkerhetsråd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motioner om FN:s säkerhetsråd, bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 15 (M), 16 (SD), 17 (C), 18 (V) och 19 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. yrkande 4 att Sverige ska verka för att FN i högre utsträckning ska kunna utnyttja möjligheten till humanitär intervention. Förslaget återkommer i partimotion 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3. I motionens yrkande 4 anförs att Sverige under sin tid i säkerhetsrådet bör fokusera på konfliktlösning, mänskliga rättigheter, kvinnor i konflikter, reformer av FN-systemet i syfte att motverka korruption, byråkrati och ineffektivitet. Förslagen om att reformera FN återkommer i partimotion 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 8 och 9 och i kommittémotionerna 2015/16:2971 yrkande 16, 2016/17:2768 yrkande 15 och 2017/18:3239 yrkandena 16 och 28, samtliga av Karin Enström m.fl.

Sverigedemokraterna anför i kommittémotion 2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 1 att FN bör inta en central plats i Sveriges utrikespolitik. Yrkandet återkommer i kommittémotionerna 2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. yrkandena 1 och 5 och 2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. yrkandena 1 och 5. I de sistnämnda motionerna anförs dessutom att Sverige, under sin tid i säkerhetsrådet, bör ta initiativ till en reform av FN:s interna regler om skydd för visselblåsare m.m.

Centerpartiet anför i partimotion 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. yrkande 13 att Sverige bör driva att FN blir mer samlat och samordnat. I kommittémotion 2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 9 anförs att Sverige i säkerhetsrådet måste verka för att rationalisera FN-organen samt förbättra effektiviteten i humanitära och fredsbyggande insatser. I kommittémotion 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkandena 9 och 10 understryks vikten av FN-reform för att förbättra beslutsfattandet i säkerhetsrådet och öka FN:s handlingskraft. Säkerhetsrådet bör också ta fram tydliga kriterier för när det ska finnas mandat att genomföra humanitära interventioner.

Vänsterpartiet föreslår i partimotion 2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 6–8 att Sverige ska verka för en reform av säkerhetsrådet i syfte att avveckla vetorätten och öka antalet medlemmar. I avvaktan på ändrade regler bör Sverige verka för att de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet avstår från att använda sin vetorätt vid insatser för att förhindra folkmord, krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten. Valet till de roterande platserna i säkerhetsrådet bör också bli mer transparent. I yrkandena 15–17 anförs att Sverige bör verka för att den förebyggande komponenten och

återuppbyggnadskomponenten vid humanitära interventioner utvecklas och stärks samt att FN utvecklar sitt arbete för tidig varning och respons vid väpnade konflikter. I partimotion 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 23 understryker Vänsterpartiet att fredsskapande, fredsbevarande och fredsfrämjande åtgärder enbart ska genomföras på FN:s uppdrag eller annan folkrättslig grund.

Kristdemokraterna anför i kommittémotion 2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. yrkande 9 att regeringen bör agera för att få till stånd ett rotationssystem för platserna i FN:s säkerhetsråd inom EU. I kommittémotion 2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. yrkandena 11 och 20 anføres att Sverige bör verka för att vetorätten i säkerhetsrådet begränsas. Detta återkommer i kommittémotion 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. yrkanden 12. I motionen anføres dessutom att Sverige ska verka för att visseblåsare ska kunna agera när de stöter på felaktigheter i FN (yrkande 15).

Utskottets ställningstagande

Sverige i säkerhetsrådet

Utskottet konstaterar att FN är ryggraden i det internationella systemet och den enda organisation som kan samla världssamfundet kring processer som t.ex. utvecklingsmålen eller det globala klimatavtalet. FN:s säkerhetsråd är i sin tur unikt eftersom dess beslut om fred och säkerhet blir bindande för samtliga FN:s medlemsstater.

Generalförsamlingen valde i juni 2016 in Sverige som en av tio icke-permanenta medlemmar i säkerhetsrådet för perioden 2017–2018. Det framgår av regeringens program för medlemskapet att den grund som gäller för svensk utrikespolitik – folkrätt, mänskliga rättigheter, jämställdhet och ett humanitärt perspektiv – även ska ligga till grund för Sveriges tid i säkerhetsrådet. I programmet konstateras att rådets arbete domineras av landspecifika situationer. Detta blir också fokus för Sverige som rådsmedlem. Det är i den geografiska kontexten som följande tematiska prioriteringar ska få genomslag.

- FN måste på ett bättre sätt förebygga och hindra återfall i konflikter, inkludera kvinnor i fredsprocesser samt beakta sambanden mellan fred, säkerhet och utveckling, t.ex. vad gäller klimat, migration och jämställdhet.
- Tidig varning måste följas av tidig handling, inte minst av säkerhetsrådet. Kapitel 6 i FN-stadgan är underutnyttjat. Ett förebyggande- och fredsbyggandeperspektiv bör genomsyra all FN:s verksamhet i sviktande stater.
- FN-systemets förmåga att hantera nya säkerhetsfrågor såsom pandemier, naturkatastrofer och klimatförändringar måste stärkas.
- En tydligare prioritering inom den fredsfrämjande verksamheten kan bidra såväl till att stärka FN:s trovärdighet i fält som till ett mer effektivt resursutnyttjande. FN:s insatser ska ha tydliga och

realistiska mandat. FN måste också agera kraftfullt för att motverka sexuella övergrepp i samband med FN-insatser. Sverige kommer att med kraft driva krav på effektiv nolltolerans när det gäller sexuella övergrepp.

- Kvinnors aktiva inflytande i fredsprocesser är en strategisk fråga för internationell fred och säkerhet. Det normativa ramverket är till stor del på plats, men uppföljning och genomförande kan och måste bli bättre. Det behövs t.ex. tydliga mandat från säkerhetsrådet, bl.a. när det gäller uppföljning och ansvarsutkrävande.
- Vetoanvändningen måste begränsas, särskilt vid situationer av massövergrepp som i Syrien, och på sikt helt avskaffas. Sverige stöder och deltar i initiativ för att begränsa användandet av vetot, särskilt i fall där det finns risk för folkmord, brott mot mänskligheten eller krigsbrott.
- FN och EU verkar sida vid sida. Som aktiv medlem i båda avser Sverige att bidra till att stärka samarbetet dem emellan. Sverige kommer också att verka för en fortsatt utveckling av det omfattande samarbetet mellan AU och FN.

Utskottet noterar de prioriteringar som redovisas ovan och vill understryka vikten av att Sverige fortsätter att vara en kritisk vän till FN och en stark röst för ett mer effektivt och transparent FN. Det är djupt bekymmersamt att säkerhetsrådet på grund av blockeringar inte kan agera i vissa kriser och konflikter, och utskottet välkomnar att Sverige som medlem avser att agera för att säkerhetsrådet agerar i ett tidigt skede av krissituationer. Utskottet noterar samtidigt att säkerhetsrådet, trots blockeringarna inom vissa områden, hanterar en stor mängd frågor, alltifrån ledning av fredsbevarande FN-insatser till hundratals beslut och uttalanden årligen. Sanktionsförfaranden och hantering av frågor kring massförstörelsevapen hanteras också i rådet.

Inför Sveriges medlemskap i säkerhetsrådet översände UD ett dokument till utskottet benämnt Rutiner och former för dialog med riksdagen inför och under Sveriges medlemskap i säkerhetsrådet 2017–2018. Av dokumentet framgår att följande rutiner och former för kontakter med utskottet ska tillämpas:

- två möten med UD:s ledning under hösten 2016 för information om förberedelsearbetet
- månadsvisa möten på hög tjänstemannanivå för information om rådets dagordning och svenskt agerande
- i särskilda frågor som direkt berör Sverige informeras utskottet i den ordning som gäller allmänt för utrikespolitiska frågor
- information/delgivningar till utskottet
- skriftlig information från UD:s samordningskansli om säkerhetsrådet och dess arbete
- information om källor för information och uppdatering.

Det framgår också av dokumentet att information ska lämnas till riksdagens FN-nätverk och i kammaren och att riksdagsdelegationer som besöker New York, i den utsträckning arbetet medger, ska få inblick i säkerhetsrådets arbete.

Utskottet konstaterar att information regelbundet har lämnats till utskottet på tjänstemannanivå, och att utrikesministern har föredragit arbetet i säkerhetsrådet för utskottet vid ett tillfälle i juli 2017. Utrikesministern har även medverkat i utskottets öppna utfrågning om Sveriges medlemskap i säkerhetsrådet i oktober 2017. Utskottet informerades även inför medlemskapet. Utskottet konstaterar vidare att utrikesministern vid ett antal tillfällen deltagit i interpellationsdebatter med anknytning till frågor i säkerhetsrådet, men att regeringen inte lämnat särskild information i kammaren om Sveriges arbete i säkerhetsrådet.

Utskottets ledamöter har i två delegationer, i maj respektive oktober 2017, besökt New York och då getts en inblick i säkerhetsrådets arbete genom föredragningar och genom att närvara vid möten i rådet.

Frågan om humanitär intervention diskuterades i inriktningsbeslutet våren 2015 (bet. 2014/15:UFöU5). Det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet underströk då att huvudlinjen är att svenskt deltagande i fredsfrämjande insatser ska ske med ett mandat från säkerhetsrådet. Detta gäller i synnerhet för fredsframtvingande insatser i enlighet med FN-stadgans kapitel VII. Då ska säkerhetsrådets mandat alltid sökas. Också när det gäller fredsbevarande insatser i enlighet med FN-stadgans kapitel VI eftersträvas ett tydligt stöd från säkerhetsrådet. Samtidigt medger folkrätten att sådana insatser görs enbart med den mottagande statens och övriga relevanta parter samtycke.

Den stora utmaningen uppstår i de exceptionella lägen då säkerhetsrådet inte förmår att förhindra folkmord, brott mot mänskligheten, krigsförbrytelser, etnisk rensning eller andra omfattande övergrepp, inklusive systematiska våldtäkter av kvinnor och utnyttjande eller exploatering av barn i väpnade konflikter. FN-toppmötet i september 2005 slog fast att det internationella samfundet har ett gemensamt ansvar att förhindra grava övergrepp, folkmord och etnisk rensning. Sverige var en av de drivande krafterna bakom denna principöverenskommelse om skyldigheten att skydda (Responsibility to Protect). Det är ett viktigt steg i utvecklingen av det internationella normsystemet. I akuta situationer, då säkerhetsrådet inte axlar sitt ansvar, måste Sverige efter en noggrann bedömning överväga vad som ändå kan göras för att mildra mänskligt lidande. En sådan bedömning måste alltid göras med utgångspunkt i den enskilda, aktuella situationen och beakta folkrättsliga, politiska och humanitära aspekter. Utskottet vill också understryka att skydd av och respekt för folkrätten, inklusive de mänskliga rättigheterna och den internationella humanitära rätten, är centralt. Detta bör genomsyra agerandet i alla faser av planeringen och genomförandet av en insats.

Utskottet vill också påminna om att Sverige, som medlem i FN och i enlighet med den nationella handlingsplanen för genomförande av säkerhetsrådets resolutioner 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och 1820 om sexuellt våld i väpnade konflikter, ska bidra till att genomföra resolutionerna

genom aktiviteter såväl nationellt som regionalt och globalt. Resolutionernas åtaganden bör genomsyra alla aspekter av svenska krishanteringsinsatser.

Utskottet behandlade frågan om visseblåsare i sitt betänkande om Sveriges samlade politik för internationell civil och militär krishantering (skr. 2017/18:196, bet. 2017/18:UU8) och underströk då att absolut nolltolerans måste råda när det gäller sexuella övergrepp och utnyttjande som begås av fredsbevarande personal, såväl uniformerad som civil. FN och dess medlemsstater får aldrig uppfattas sakna handlingskraft eller adekvata mekanismer för att ställa ansvariga till svars, oavsett vilka förövarna är. Sverige ska verka för att förebyggande åtgärder vidtas, liksom uppmuntra rapportering samt visseblåsare och främja skydd av dessa. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Den svenska säkerhetsrådskampanjen

Utskottet behandlade Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd i betänkande 2014/15:UU20 och uttalade då sitt stöd för kandidaturen. Utskottet ansåg att kandidaturen stod på en solid grund med beaktande av Sveriges omfattande FN-engagemang. Som medlem av säkerhetsrådet skulle Sverige ha ökade möjligheter att påverka i arbetet för att effektivisera FN:s arbete för att främja fred, säkerhet och hållbar utveckling samt verka för nedrustning, mot terrorism och massförstörelsevapen samt för en ökad respekt för folkrätten. Utskottet framhöll att kampanjen inte får medföra att Sveriges röst till stöd för mänskliga rättigheter i världen försvagas.

Som nämnts ovan valde generalförsamlingen i juni 2016 in Sverige som en av tio icke-permanenta medlemmar i säkerhetsrådet för perioden 2017–2018. Utskottet beslutade den 16 juni 2016 att följa upp och utvärdera den kampanj som bedrevs för att Sverige skulle få en plats i säkerhetsrådet. Syftet med utvärderingen var att följa upp resultatet av kampanjarbetet och se vilka värden som uppfyllts förutom platsen i säkerhetsrådet. Utvärderingen presenterades för utskottet i juni 2017.

Konstitutionsutskottet har också granskat kampanjen (2016/17:KU20). Konstitutionsutskottet konstaterade att det fanns en omfattande och oacceptabel eftersläpning när det gäller Utrikesdepartementets diarieföring av allmänna handlingar vad gäller kampanjen. Konstitutionsutskottet uppmärksammade i granskningen också frågor om utfästelser till andra länder och s.k. röstbyten och konstaterade i det sammanhanget att det inte framkommit något som tyder på att arbetet har bedrivits i strid med gällande regelverk och praxis. Konstitutionsutskottet hade således ur formell synvinkel inget att anmärka på när det gäller hur själva kampanjen bedrivits. När det gäller finansieringen av kampanjen och aktiviteter som uppmärksammats i granskningen konstaterar konstitutionsutskottet att Dac-reglerna om användning av biståndsmedel såvitt har framkommit har följts.

Utrikesdepartementet (UD) har gjort en intern utvärdering av säkerhetsrådskampanjen. Utvärderaren presenterade denna för utskottet i mars

2017. I anslutning till detta begärde utskottet av UD att få ta del av den fullständiga utvärderingen. Departementet översände ett dokument på 13 sidor där utredarens slutsatser redovisas. Utskottet beslutade den 1 mars 2018 att upprepa sin begäran till Utrikesdepartementet om att få den fullständiga versionen av UD:s interna utvärdering av Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd. Detta gjordes mot bakgrund av att information som hade kommit utskottet till del, och som även bekräftats av utredaren själv i medierna, gjorde gällande att den fullständiga versionen av UD:s interna utvärdering består av sammanlagt 44 sidor samt bilagor.

UD har som svar på utskottets begäran, i ett e-postmeddelande från chefen för UD:s FN-enhet, meddelat att det enbart finns *en* version av resultatet från utredarens arbete med att utvärdera arbetet med säkerhetsråds-kandidaturen. Det är de slutsatser som tidigare har lämnats över till utskottet. I svaret nämns även att ledamöter från samtliga partier beretts tillfälle att på plats i UD ta del av visst arbetsmaterial m.fl. handlingar i anslutning till utvärderarens arbete som förvaras i departementet.

Utrikesutskottet beslutade därefter, den 27 mars 2018, att begära att myndigheten prövar frågan om utlämnande av den fullständiga versionen av UD:s interna utvärderingsrapport om arbetet med kandidaturen till FN:s säkerhetsråd (2 kap. 15 § tryckfrihetsförordningen).

Regeringens hantering av UD:s interna utvärdering har också anmälts till konstitutionsutskottet (KU-anm. 2017/18:37). Eftersom anmälan kom in efter slutdatum för KU-anmälningar 2017/18 kommer konstitutionsutskottet att granska frågan under våren 2019.

Efter uppgifter i massmedierna att ett stort antal dokument om kampanjen inte diarieförts korrekt på UD kontaktade utskottet de personer som genomfört såväl den utvärdering som utskottet initierat-som UD:s interna utvärdering för att ta reda på om de fått ta del av samtliga dokument som de efterfrågat inom ramen för sina uppdrag. Kabinettssekreteraren och utrikesministern informerade den 7 respektive 14 december 2017 utskottet i frågan.

Utskottet konstaterar att regeringens hantering av dokumenten också anmälts till konstitutionsutskottet (KU-anm. 2017/18:20 och KU-anm. 2017/18:32) och kommer att behandlas i betänkande 2017/18:KU20.

Massförstörelsevapen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett antal motioner om spridning av massförstörelsevapen och kärnvapenedrustning, bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 20 (SD) och 21 (V) samt särskilt yttrande 1 (SD) och 2 (C).

Motionerna

Sverigedemokraterna anför i kommittémotion 2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. yrkande 3 att internationella nedrustningsavtal som gynnar Ryssland och missgynnar demokratiska stater inte bör stödjas av Sverige.

Centerpartiet påtalar i kommittémotion 2014/15:2321 av Kerstin Lundgren yrkande 13 vikten av kärnvapenedrustning och ett aktivt svenskt arbete för en internationell kärnvapenkonvention. I kommittémotionerna 2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkandena 2 och 3 och 2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkandena 2 och 3 understryks att kärnvapen och stationära utländska trupper inte ska få finnas på svensk mark samt att regeringen bör verka för att hela Norden ska vara en kärnvapenfri zon. I kommittémotion 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. yrkande 12 understryks vikten av att fortsätta stärka det globala kärnvapenedrustningsarbetet med utgångspunkt i icke-spridningsavtalet (NPT) om kärnvapen.

Vänsterpartiet anför i partimotion 2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkandena 4 och 5 att regeringen omgående bör underteckna FN:s avtal om förbud mot kärnvapen och verka för att Norden ska bli en kärnvapenfri zon. Partiet anför i partimotion 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. yrkande 11 att Sverige i både EU och FN bör verka för en global nedrustning. I kommittémotion 2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. yrkande 4 föreslås att Sverige ska verka för att Europa blir en kärnvapenfri zon. I kommittémotionerna 2015/16:372 av Hans Linde m.fl. yrkande 9 och 2017/18:529 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. yrkande 8 föreslås motsvarande för Mellanöstern. Vänsterpartiet föreslår i kommittémotion 2016/17:156 av Stig Henriksson m.fl. yrkandena 1–4 att Sverige ska införa ett förbud mot införande och transitering av kärnvapen och att Sverige ska verka för att Europa blir en kärnvapenfri zon. Dessutom föreslås att regeringen ska påbörja ett samarbete för att nästa granskningskonferens för icke-spridningsavtalet ska kunna fastlägga en tidsplan för att genomföra Canberrakommissionens förslag. Sverige bör dessutom snarast verka för ett verkligt förbud mot kärnvapen. I kommittémotion 2016/17:1738 av Hans Linde m.fl. yrkande 8 föreslås att den 16 mars görs till den internationella dagen mot massförstörelsevapen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att spridningen av massförstörelsevapen (kärnvapen och kemiska och biologiska vapen) är ett av de största hoten mot internationell fred och säkerhet. De fem erkända kärnvapenstaterna (Frankrike, Kina, Sovjetunionen [t.o.m. 1991, därefter Ryssland], Storbritannien och USA) har i enlighet med icke-spridningsavtalet av kärnvapen från 1970 (NPT-avtalet) förbundit sig att inte sprida dessa till andra stater och inte heller sprida relaterad kunskap eller teknik i annat än fredliga syften (t.ex. för uppbyggnad av kärnkraftverk eller inom sjukvården).

Utskottet vill understryka vikten av att Sverige även fortsättningsvis verkar för att fördraget och hela icke-spridningsregimen stärks och att alla världens stater tillträder fördraget. Målet är att bidra till en effektiv och verifierbar kärnvapenedrustning och att förhindra att nya länder skaffar kärnvapen. Utskottet noterar i sammanhanget att utrikesministern i en debattartikel (Svenska Dagbladet den 19 februari 2017) anger att grunden för en kärnvapenedrustning måste vara en agenda för riskreducering och nedrustning som både kärnvapenstater och icke-kärnvapenstater kan sluta upp kring och att utgångspunkten för nedrustningen måste vara icke-spridningsfördraget NPT. Utskottet delar denna uppfattning. Det är inom ramen för NPT som kärnvapenstaterna gjort tydliga åtaganden om nedrustning, åtaganden som kräver uppföljning och genomförande. Utskottet konstaterar att 2020, när avtalet fyller 50 år, ska NPT-länderna samlas för en översynskonferens. Utskottet vill understryka vikten av att Sverige verkar för konkreta resultat och åtaganden vid konferensen och välkomnar att utrikesministern också betonar betydelsen av denna konferens.

Utskottet konstaterar att upprättandet av kärnvapenfria zoner på olika håll i världen visserligen är lovvärt men endast erbjuder regionala lösningar på ett problem som är globalt till sin natur. Utskottet anser att målet förblir en värld utan alla former av massförstörelsevapen, dvs. även biologiska och kemiska massförstörelsevapen. Utskottet anser inte att inrättandet av en internationell dag mot massförstörelsevapen, vilket föreslås i en motion, är ett effektivt sätt att driva dessa frågor.

Utskottet vill också understryka vikten av att Sverige stöder det internationella atomenergiorganet IAEA:s viktiga arbete för att förhindra att kärnämnen och kärnteknik sprids så att kärnvapen kan tillverkas. Sverige bör även fortsatt vara aktivt i det internationella arbetet med att höja säkerheten kring farliga radiologiska ämnen och kärnämnen i syfte att förhindra spridning till exempelvis terrorister, och med olika ansträngningar för att stärka det internationella samfundets möjligheter att verifiera olika former av kärnvapenedrustning, såsom övervakning av kärnsprängningar. Utskottet konstaterar att det finns ett framförhandlat avtal om ett fullständigt provstoppsavtal som förbjuder alla provsprängningar av kärnvapen. Det är viktigt att detta avtal kan träda i kraft och stärkas.

Kärnvapen får inte placeras på svenskt territorium. Detta har Sverige i decennier tydligt markerat för omvärlden. Den svenska positionen att inte

köpa kärnvapen och att inte tillåta att sådana vapen placeras på svenskt territorium eller medförs av gästande utländska stridskrafter vid besök har förmedlats på ett otvetydigt sätt i olika sammanhang och forum, t.ex. genom tal i FN:s generalförsamling. En gästande stat är folkrättsligt förpliktad att följa de villkor som Sverige uppställer för besöket. Detta följer bl.a. av den folkrättsliga suveränitetsprincipen. När det gäller frågan om sådana vapen som omfattas av vapenlagens regler, t.ex. skjutvapen, måste regeringen fatta beslut om undantag från vapenlagens tillståndskrav för att sådana vapen ska få föras in i landet.

Sverige deltog i den multilaterala förhandlingsprocess som i juli 2017 avslutades genom godkännande av en konvention som förbjuder kärnvapen (kärnvapenförbudskonventionen, NBT). Sverige röstade ja till konventionen vid omröstningen i samband med att förhandlingen avslutades. Samtidigt framhölls i en nationell röstförklaring att den antagna texten i vissa avseenden inte tillgodosåg svenska önskemål. Sverige deklarerade också att konventionen skulle bli föremål för regeringens fortsatta överväganden. Utrikesministern informerade utskottet om förhandlingsarbetet och konventionen den 18 oktober 2016 och den 17 juli 2017. De försvars- och säkerhetspolitiska konsekvenserna av ett svenskt tillträde till konventionen diskuterades under hösten 2017, bl.a. i interpellationsdebatter i riksdagen.

Regeringen beslutade den 30 oktober 2017 att tillsätta en utredning för att analysera konventionens innebörd och de konsekvenser ett svenskt tillträde till konventionen kan komma att få för bl.a. följande områden:

- svensk nedrustnings-/icke-spridningspolitik
- konventionens relation till andra relevanta konventioner och avtal, inklusive icke-spridningsfördraget NPT, provstoppsavtalet CTBT samt EU-fördragen
- Sveriges samlade bi- och multilaterala säkerhets- och försvarspolitiska samarbeten
- Sveriges förpliktelser enligt andra relevanta konventioner och avtal (inklusive EU-fördragen), samt analys av konventionens krav i förhållande till svensk praxis beträffande implementering av dessa
- vilka eventuella behov av anpassningar av svensk rätt och riktlinjer som konventionen ger upphov till
- vilka möjligheter som finns att frånträda konventionen.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 oktober 2018.

Utskottet konstaterar att riksdagen måste lämna sitt godkännande innan den aktuella konventionen kan ratificeras av Sverige. Utskottet vill i sammanhanget återigen understryka att utgångspunkten för nedrustningen måste vara icke-spridningsfördraget NPT, det centrala ramverket för nedrustning och icke-spridning.

Övriga motioner

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns förslag i ett antal motioner som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som riksdagen har fastslagit med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och i enlighet med promemorian Förenklad motionsbehandling under valperioden 2014–2018 som utrikesutskottet fastställde i oktober 2014.

Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de motioner som återfinns i bilaga 2 inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott de motioner som återfinns i bilagan.

Reservationer

1. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (M)

av Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Sofia Arkelsten (M), Margareta Cederfelt (M) och Göran Pettersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

- 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 12, 18, 22–24 och 28,
 2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26, 28 och 29,
 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
 2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,
 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 12, 22–25 och 30 samt
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10 och
 avslår motionerna
- 2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 7,
 2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkande 6,
 2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1,
 2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 9,
 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 26,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–5, 8 och 15,
 2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6,
 2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
 2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 4,
 2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
 2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 12,
 2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8,
 2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 3,
 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34 och 36,
 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och
 2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi lever i en orolig och föränderlig omvärld, och de kommande åren lär omvärldens utmaningar allt tydligare och oftare bryta sig in i den svenska vardagen. År 2017 började med ett skifte i den världsordning vi levt med sedan andra världskriget, då den nya administrationen i USA har signalerat en annan syn på sin roll i världen och på relationen med EU och Europa. Men redan Storbritanniens beslut att lämna Europa har skakat om vår utrikes- och säkerhetspolitiska struktur. På olika sätt och av olika skäl får både Trump-administrationen och brexitbeslutet svårförutsägbara konsekvenser för Sverige, inte minst säkerhetspolitiskt.

Vårt ankare, vår viktigaste utrikespolitiska arena och det som ska vara garanten för frihet och säkerhet är EU, men dess överlevnad kan inte tas för given. EU lider av trovärdighetsproblem och svagt ledarskap och arbetet präglas av interna kriser alltsedan finanskrisen 2008. Därtill utmanas EU:s existens och värdegrund både inifrån och utifrån: inifrån av antieuropeiska krafter på höger, och vänsterflankerna, utifrån från öst av Kremles destabiliseringsförsök men nu också från väst, av en amerikansk administration som öppet ifrågasätter värdet av ett enat EU, och ser brexitbeslutet som en modell för andra länder i Europa.

Samtidigt har inte omvärldens utmaningar upphört. Rysslands aggression och revisionism påverkar den regel- och normstyrda ordning som styrt Europa. Ett alltmer auktoritärt Turkiet parat med ökade nivåer av våld, kriget och oron i Mellanöstern, kärnvapenhot i Nordkorea, terrorism med islamistiska förtecken, konflikter i flera länder i Afrika samt de stora flykting- och migrationsströmmarna är andra enorma problem att hantera. I öst fortsätter Kina att driva en politik som innebär att med olika medel söka ökat inflytande långt utanför sina gränser.

Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra länder. Vi ska vara med och ta ansvar för säkerheten i Europa genom att stödja andra EU-länder eller nordiska länder om de utsätts för katastrofer eller olika former av angrepp. Ett sådant åtagande är det mest grundläggande uttrycket för europeisk solidaritet och därför en naturlig vidareutveckling av Sveriges säkerhetspolitiska linje. Vi ska också ha förmåga att ta emot militär hjälp av andra länder om Sverige hotas. Riksdagens enhälliga beslut om solidaritetsförklaringen är ett uttryck för detta. Vår solidaritetsförklaring ställer också nya och högre krav på att Sverige med trovärdighet ska kunna ge och ta emot militärt stöd.

Den svenska solidaritetsförklaringen som antogs av riksdagen 2009 är ytterligare ett steg mot ett ökat fokus på säkerhet i samverkan med andra länder och organisationer som står inför samma utmaningar som Sverige. Samma år trädde även Lissabonfördraget i kraft med sina solidaritetsklausuler.

Solidaritetsförklaringen framhåller att Sverige inte kommer att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-medlemsland eller nordiskt land. Vi förväntar oss att dessa länder agerar på

samma sätt om Sverige drabbas. Sverige ska därför kunna ge och ta emot civilt och militärt stöd. Varken solidaritetsförklaringen eller EU:s solidaritetsklausuler ger några bindande garantier. De beror också på vilken förmåga Sverige har att ge och ta emot hjälp.

De globala miljöutmaningarna och klimatförändringarna påverkar oss alla och är ett av de allvarligaste hoten mot människors säkerhet och levnadsvillkor runt om i världen. Redan i dag bottnar en stor andel av världens konflikter i miljörelaterade faktorer, och den snabba befolkningstillväxten i kombination med klimatförändringar riskerar att leda till ytterligare spänningar med nya konflikter och ökade flyktingströmmar som följd.

När jordens medeltemperatur stiger, nederbörden förändras, glaciärer smälter och havsnivåer höjs påverkas våra ekosystem i grunden och således våra livsbetingelser. Konkret innebär detta bl.a. förändrade förutsättningar för livsmedelsproduktion och tillgång till färskvatten. Utifrån ett säkerhetspolitiskt perspektiv är det viktigt med tydliga klimatscenarier som kan ge en bild av hur klimatförändringarna kommer att påverka olika regioner.

Sambandet mellan klimatförändringar och konflikter är starkt. Klimatförändringar riskerar att leda till allvarliga bristsituationer. Det riskerar i sin tur att leda till konflikter och stora migrationsströmmar. Konflikter orsakas dock sällan av en enskild händelse eller faktor utan i regel av en rad faktorer som samspekar. Klimatförändringar väntas särskilt ha en förstärkande effekt genom att påverka andra välkända konflikt drivande faktorer såsom fattigdom.

Tillgången till energi är starkt kopplad till ett lands suveränitet och säkerhet. Den är en förutsättning för att samhällen ska fungera, och utan den förlorar ett land snabbt sin militära förmåga. I Europa är vi i dag starkt beroende av rysk olja och gas. Ryssland har vid ett flertal tillfällen använt detta beroende som ett maktmedel gentemot sina europeiska grannar. Detta gör beroendet av rysk energi till den enskilt viktigaste energisäkerhetsfrågan.

Den gängse bilden är att svensk energisäkerhet är god och att Rysslands agerande i det inte utgör ett hot mot den svenska energisäkerheten. Samtidigt som Europa är beroende av import av rysk gas och olja är Ryssland beroende av att exportera den till Europa. Kraftigt sjunkande världsmarknadspriser och minskad europeisk import drabbar Ryssland hårt. Detta riskerar i sig att öka osäkerheten i vårt närområde. I den bästa av världar skulle vi handla med Ryssland som vilket land som helst, och vårt ömsesidiga beroende skulle vara grunden för gemensam säkerhet. Men eftersom Ryssland använder sin energiexport för politiska påtryckningar riskerar beroendet snarare vår säkerhet. Eftersom beroendet av rysk gas ser olika ut i Europa så varierar även engagemanget för energisäkerhet och oron för beroendet mellan EU:s medlemsstater. Kan vi minska vårt fossilberoende gör vi oss också mindre beroende av stater som Ryssland och Saudiarabien.

Det låga oljepriset leder till många och motsägelsefulla säkerhetspolitiska utmaningar. Länder som ekonomiskt är väldigt beroende av olja och gas har

drabbats hårt. Detta gör dem på kort sikt mer oberäknliga och kan leda till ökade konflikter.

Sveriges närområde har de senaste åren blivit mer osäkert. Försvarsmakten understryker i sina senaste delårsrapporter att säkerhetsläget fortsätter att försämrats. Den ryska aggressionen mot Ukraina utgör en definitiv vattendelare och utmanar hela den europeiska säkerhetsordningen. Den illegala annekteringen av Krim visar att den ryska tröskeln för att använda militärt våld har sänkts och att Ryssland inte respekterar självständiga staters gränser. Det ryska agerandet i Ukraina är också en tydlig markering mot Nato och EU om att undvika utvidgning i det som Ryssland ser som sin intressesfär.

Som ett resultat av det ryska agerandet och de förnyade stormaktsambitionerna har Sveriges militärstrategiska läge blivit viktigare. Östersjön är av central betydelse både när det gäller handelsvägar till och från alla länder i regionen och som arena för att ta emot och ge militär hjälp. I Sverige har Gotlands betydelse betonats. Även Arktis betydelse blir större i och med klimatförändringarna som kan göra det mer ekonomiskt lönsamt att utvinna naturresurser i området. Dessutom öppnas nya handelsvägar som ett resultat av smältande havsisar.

Den ökade terrorismen är en ny verklighet vi måste förhålla oss till. Vi ser också nya hot i form av starkt ökad propaganda och cyberkrigföring. Det ställer nya krav på samarbetet i vårt närområde.

Rysslands agerande under de senaste åren innebär ett förändrat säkerhetspolitiskt läge och en förändrad hotbild mot Sverige och vår kontinent. Ryssland har visat att de inte har respekt för rådande världsordning. Då behövs ett väl definierat förhållningssätt till Ryssland. Vi ska använda de forum som finns för att ställa krav på att Ryssland fullföljer sina internationella förpliktelser, liksom att verka för att det ska ha ett pris att undergräva den internationella rättsordningen och negligera sina förpliktelser. Vi ska tala med Ryssland, men då om centrala frågor.

Redan Georgienkriget 2008 visade att Ryssland var berett att använda militärt våld mot sina grannar. År 2010 kom den nya ryska militärdoktrinen där den nya inriktningen kodifierades. Militärdoktrinen pekar på behovet av att kunna agera snabbt i kombination med bruket av moderna vapensystem för att kunna ta initiativet vid en eventuell konflikt. I militärdoktrinen förbehåller sig Ryssland rätten att slå till först med kärnvapen vid angrepp som hotar landets existens samt rätten att möta angrepp med konventionella vapen med kärnvapen. Den officiella retoriken från den ryska statsledningen indikerar också att användandet av kärnvapen ses som en faktisk möjlighet på ett sätt som för en betraktare i väst ter sig som helt främmande. Situationen i Ryssland är problematisk på många sätt med en alltmer auktoritär statsledning som ser väst och Nato som det största hotet och som inte respekterar andra länders gränser. Detta i kombination med en omfattande militär upprustning och återtagna stormaktsambitioner gör att Ryssland måste betraktas som ett oberäkneligt hot som destabiliserar hela Sveriges närområde.

Globalisering krymper världen, ökar välståndet och skapar nya möjligheter. Detta bidrar till att stärka vår säkerhet. Vi måste trygga dessa flöden genom internationellt samarbete och en stark global infrastruktur. Men vi måste också förbereda oss för att händelser bortom Europa kommer att ha större säkerhetspolitisk återverkan i vår egen del av världen.

2. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 9,
 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 26,
 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 4,
 2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4 och
 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 3 och
 avslår motionerna
 2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 7,
 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
 2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkande 6,
 2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1,
 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 12, 18, 22–24 och 28,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–5, 8 och 15,
 2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6,
 2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
 2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
 2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26,
 28 och 29,
 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
 2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,
 2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
 2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 12,
 2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8,
 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 12, 22–25 och 30,
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10,
 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34 och 36,
 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och
 2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Varken regimen eller stora delar av den ryska befolkningen har kommit över tiden då Sovjet var en rejäl militär stormakt. Av denna anledning är återuppbyggnaden av Rysslands försvar en prioriterad uppgift för regimen, vilket Sverigedemokraterna har varnat för sedan lång tid tillbaka. Ryssland anser sig ha särskilda rättigheter i det nära utlandet, dvs. i före detta Sovjetunionen – områden som Ryssland anser hör till den ryska intressesfären. År 2008 visade Ryssland också att man var beredd att gå i krig med ett grannland, Georgien, för att försvara sina intressen militärt.

Våren 2014 startade Ryssland ett anfallskrig mot Ukraina, detta efter att Ukraina velat närma sig Nato och EU. Ryssland annekterade Krimhalvön – en illegal annektering som fortfarande består – och har sedan dess stöttat ryska separatister i östra Ukraina. Enligt rapporter har ryska förband och separatister gjort sig skyldiga till brott mot Genèvekonventionen och brott mot Minskavtalet under striderna i östra Ukraina. Annekteringen av Krim är ett uppenbart brott mot Helsingforsavtalet. Sverigedemokraterna har därför vid upprepade tillfällen – såväl i EU-parlamentet som i riksdagen – uppmanat Ryssland att lämna Krimhalvön och östra Ukraina.

Sverigedemokraterna ser också med oro på den ökande ryska övningsaktiviteten på och kring Östersjön. Vi oroas över rapporter om ökad spionverksamhet i vårt land och om potentiella ryska ubåtar. De ryska övningarna fokuserar på att kraftigt öka de offensiva förmågorna och tenderar att bli mer omfattande till såväl omfattning som storlek. Sommaren 2017 övade kinesiska och ryska marina förband tillsammans i Östersjön för första gången – vilket tydligt ökar spänningarna i området ytterligare. Det har vid ett flertal tillfällen också inkommit rapporter om att ryska stridsflygplan flugit med sina transponddrar avstängda, något som kraftigt ökar risken för kollision med civila passagerarflygplan över Östersjön. Vidare har vi sett tydliga kränkningar av svenskt luftrum.

I maj 2017 släppte FOI en rapport om kärnvapen. I den konstateras det – utöver att Ryssland sedan ett antal år satsar på att förnya sina kärnvapen – att Ryssland uppvisar ett nytt förhållningssätt. Det nya är att Ryssland tydligt visar upp och hotar med sina vapen som en del av sitt säkerhets- och försvarspolitiska agerande. För Sverige blev detta tydligt redan 2013 när Ryssland simulerade ett kärnvapenanslag mot vårt territorium.

Vi har utöver detta fått se att angränsande länder, som en följd av att de haft en betydande andel ryska minoriteter, ryska gasledning eller andra egenskaper ansetts befinna sig inom Rysslands intressesfär. Denna intressesfär vill Ryssland såväl utveckla och bevara som försvara, varför interna spänningar i dessa länder riskerar att leda till att Ryssland lägger sig i såväl civilt som militärt. Placeringen av den ryska gasledningen i Östersjön är ett tydligt exempel på en utvidgning av dessa intressen. Regeringen bör stötta de länder som i dag anses tillhöra den ryska intressesfären men även förhindra att

Ryssland får ytterligare intressen i Sveriges närhet som kan leda till framtida fara för Sverige.

Den dagsaktuella hotbilden är inte den viktigaste utgångspunkten när vi bedömer vårt behov av militärt försvar. Nuet och den nära framtiden (med vilket vi menar: från nu till om tio år) måste därför vara föremål för ständig krigsplanläggning av Försvarsmakten, där faktiska styrkeförhållanden och värsta-fall-scenarier är underlag. Vi kan inte bortse från hur Ryssland snabbt bygger upp sin militära förmåga. Vi kan inte heller bortse från risken med en kinesisk-rysk militärallians, vilket skulle möjliggöra för Ryssland att ytterligare stärka sitt västra militärdistrikt.

3. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34 och 36 samt

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och

avslår motionerna

2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 7,

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkande 6,

2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 12, 18, 22–24 och 28,

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 9,

2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 26,

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–5, 8 och 15,

2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6,

2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,

2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,

2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26, 28 och 29,

2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,

2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,

2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,

2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 12,

2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8,

2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 12, 22–25 och 30,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10 och
2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Mycket av den säkerhetspolitiskt försämrade situationen i vårt närområde härrör från Rysslands aggressivitet gentemot sina grannar. Det är viktigt att vi tydligt står upp för de liberala värden som format den europeiska säkerhetsordningen alltsedan slutet av andra världskriget. I en liberal världsordning har alla länder rätt att välja vilken väg de vill ta utan hot om våld. Ryssland har med propaganda, korrupktion och hybridkrigföring sökt destabilisera och stoppa länder som själva valt att närma sig EU. När det inte lyckats har rysk militär satts in. Vi har sett och ser det i Georgien och i Ukraina. Rysk militär närvaro är entydig för utvecklingen i såväl Sydossetien, Abchasien och Krim som i östra Ukraina. Detta är helt oacceptabelt. Rysslands ockupation behöver upphöra. Sanktionspolitiken mot Ryssland måste fortgå så länge Ukraina inte återfår full kontroll över sitt territorium, sina erkända gränser.

Vi är stolta över vår stabila demokrati, vår öppna kommunikation och fria press. Men vi ser att vårt demokratiska samhälle utmanas och undermineras genom att andra länder försöker påverka vad som sägs, hur det sägs och hur vi uppfattar verkligheten. Vår öppenhet och frihet utnyttjas av andra för att nå politiska vinster. Det kan bli vår svagaste punkt i det som kallas hybridkrigföring där informations- och påverkanskampanjer används för att skada och påverka samhället utan att använda militärt våld. Centerpartiet vill att arbetet inom detta område stärks internationellt och inom EU.

EU:s solidaritetsklausul innebär att unionen och dess medlemsstater ska hjälpa varandra i en anda av solidaritet om en medlemsstat utsätts för en terrorattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en katastrof orsakad av människor. Centerpartiet tycker att påverkanshot och cyberattacker bör omfattas av den garantin. Då skulle EU få en tydligare roll att utveckla samarbetet och göra det möjligt för medlemsländer att ställa resurser, materiel och expertis inom exempelvis cybersäkerhet till förfogande. Det finns ett liknande system inom räddningstjänstområdet. Det kan tjäna som en grund att bygga vidare på i fråga om cybersäkerhet och påverkanshot.

4. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–5, 8 och 15 samt

2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 12 och

avslår motionerna

2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 7,

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkande 6,

2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 12, 18, 22–24 och 28,

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 9,

2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 26,

2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6,

2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,

2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,

2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26, 28 och 29,

2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,

2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,

2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,

2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8,

2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 3,

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 12, 22–25 och 30,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34 och 36,

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Internationell säkerhet ska vila på samarbete och ett starkt globalt regelverk under FN:s ledning. Världen lider i dag ingen brist på militära styrkor och förband, men det finns ett stort underskott på humanitära insatser. FN:s

säkerhetsråd har slagit fast att behovet är stort av åtgärder för att förebygga väpnade konflikter. Vi i Vänsterpartiet anser att Sverige snarare än att satsa på militära insatser bör inrikta sin internationella säkerhetspolitik på att förebygga kriser samt hjälpa människor som drabbats av krig och katastrofer att återuppbygga sina samhällen. Våra arbetsområden bör innefatta fattigdomsbekämpning och hjälp med att utveckla demokrati och fungerande rättssamhällen. Hantering av de kriser som kan följa i spåren av förändringarna i klimatet och miljöpåverkan är också en av de stora utmaningar som svensk säkerhetspolitik bör ta sig an.

Arbetet med att förebygga väpnade konflikter får inte det utrymme det bör ha enligt fastslagna prioriteringar i utrikes- och säkerhetspolitiken. Sverige måste i högre grad prioritera det förebyggande arbetet som är långt mer effektivt vad gäller både mänskligt välmående, ekonomi och socialt kapital. De åtgärder som Sverige vidtar för att förebygga väpnade konflikter måste också tydligare vara kopplade till konkreta risksituationer. De kan inte enbart vara inriktade på ett mer allmänt förebyggande arbete som först på lång sikt och indirekt kan kopplas till fredsbyggande och undanröjande av risker för väpnad konflikt. Givetvis är sådana indirekta insatser, som kan handla om utvecklingssamarbete och nedrustningsarbete, av godo, men de kan inte tillåtas dölja behovet av mer konkreta insatser. Sverige bör prioritera arbetet med att förebygga väpnade konflikter i högre utsträckning.

Varje konfliktsituation är unik, och det finns naturligtvis ingen standardmall att följa. Potentiella konfliktområden måste uppmärksammas på ett tidigt stadium och, för de aktörer som vill bidra till att fredligt lösa en konfliktsituation krävs flexibilitet, analysförmåga och anpassningsförmåga i förhållande till den specifika situationen. I syfte att konkretisera arbetet med att förebygga väpnade internationella konflikter bör regeringen upprätta en heltäckande handlingsplan för ändamålet samt återkomma med ett förslag på hur arbetet ska organiseras på ett mer effektivt sätt.

De myndigheter som har ett säkerhetspolitiskt uppdrag ska ha kompetens att skaffa sig en samlad bild över det internationella läget och arbeta utifrån det perspektiv som är relevant för den specifika situationen i syfte att förebygga väpnade konflikter. Utifrån ett gott underrättelseläge kan politiska åtgärder rekommenderas i ett tidigt skede. Åtgärderna kan vara av varierande slag, såsom diplomatiska, politiska, ekonomiska och folkrättsliga insatser. Eftersom det förebyggande arbetet är en så viktig och prioriterad komponent i den traditionella utrikes- och säkerhetspolitiken är det också av största vikt att kunskapen om vad Sverige gör inom detta område sprids till den svenska allmänheten. Riksdagen ska också kunna granska den förda politiken. Regeringen bör därför regelbundet utarbeta en regeringsskrivelse om arbetet med att förebygga väpnade konflikter som både utvärderar tidigare insatser och diskuterar framtida prioriteringar.

Den säkerhetspolitiska situationen i Europa har försämrats. Vi ser med oro på att den ryska ledningen har visat sig beredd att använda militära medel för att uppnå politiska mål. Det finns inga ursäkter för Rysslands agerande vad

gäller Ukraina och annekteringen av Krim. Ryssland är ett säkerhetspolitiskt hot, först och främst mot alla i Ryssland som motsätter sig styret i Kreml. Rysslands imperialistiska politik är också ett direkt hot mot befolkningen i flera grannländer – Ukraina, Georgien, Moldavien och länderna i Centralasien – inte främst mot Sverige. Vänsterpartiet står bakom EU:s sanktioner mot Ryssland med anledning av den oacceptabla annekteringen av Krimhalvön och det direkta ryska militära stödet till separatister i östra Ukraina. Nyttan av sanktioner måste dock ständigt utvärderas. I ett läge där handel kan anses främja avspänning och en demokratisk utveckling i större utsträckning än sanktionerna i sig måste det finnas en beredskap och plan för hur en ökad kontakt ska komma till stånd. Det måste dock alltid ske efter noggranna avvägningar utifrån principer om demokrati, folkrätt och mänskliga värderingar. Redan i dag finns det behov av att komplettera sanktionerna med ökat utbyte och samarbete mellan befolkningarna i Sverige och Ryssland, t.ex. mellan civilsamhällena och genom att fler ryssar får möjlighet att studera i Sverige. Därför bör regeringen ge uppdrag åt berörda myndigheter att öka stödet till folk- till folk-samarbetet med Ryssland.

Sveriges försvars- och säkerhetspolitik ska grunda sig på politiska beslut tagna utifrån demokratiska och folkrättsliga principer gjorda utifrån en god och välgrundad omvärldsanalys. Forskning kring säkerhetspolitiska och fredsfrämjande åtgärder är en viktig del i det internationella arbetet. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), bedriver i dag bl.a. arbete inom området för säkerhetspolitiska studier och fredsfrämjande insatser. FOI har också en unik möjlighet till utvärdering och uppföljning av Sveriges internationella insatser. Vänsterpartiet är positivt till ökat internationellt samarbete vad gäller säkerhetspolitiska och fredsfrämjande studier. Vi ser behovet av att arbeta internationellt med forskning som rör vår omvärld.

Ett nytt säkerhetsläge förändrar också villkoren för kvinnors och flickors säkerhet. Traditionell krigföring behöver inte nödvändigtvis sätta ramarna för framtidens krigföring. Det kräver en säkerhetspolitik som följer med i utvecklingen och som är beredd att ompröva gamla sanningar.

Regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att särskilt arbeta för ett ökat internationellt forskningsutbyte kring säkerhetspolitiska frågor och fredsfrämjande insatser.

5. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 7,
2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkande 6,
2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1,
2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6,
2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 och
2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8 och
avslår motionerna
2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 12, 18, 22–24 och 28,
2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 9,
2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 26,
2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–5, 8 och 15,
2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26,
28 och 29,
2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 4,
2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,
2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 12,
2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 12, 22–25 och 30,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34 och 36,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18 och
2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi lever i en orolig tid. Den ryska militära aktiviteten i Östersjön ökar med storskaliga krigsövningar, och det ryska tonläget mot Sverige och våra grannländer blir allt hårdare. Den ryska utrikesministern och den ryska ambassaden i Stockholm har i svenska medier tidigare hotat med militära åtgärder om Sverige blir Natomedlem. Putin fortsätter att frakta vapen över gränsen till Ukraina och vägrar ta avstånd från separatisterna i de östra delarna av landet.

Rysslands stormaktsambitioner har under de senaste åren tagit sig uttryck i aggressiva påtryckningar gentemot länder i närområdet som Moldavien, Armenien, Georgien och inte minst Ukraina. Fortfarande är två georgiska regioner under rysk ockupation. Den ryska aggressiviteten nådde en ny gräns för drygt tre år sedan när Ryssland i mars 2014 gick in med militär och annekterade Krimhalvön. Det ryska agerandet förklarades med behovet av att

försvara den ryska minoritetens rättigheter. I själva verket handlade det om att säkra strategiska land- och kustområden och hindra Ukrainas integration med väst. Det ryska agerandet strider mot såväl internationell rätt som de avtal som Ryssland ingått. Genom införlivandet av Krim stjälpde Putin omkull den säkerhetspolitiska ordning som rått i Europa sedan Berlinmurens fall. Det ryska agerandet kommer att få följder för Europas säkerhetspolitik under lång tid framöver. De skäl som Putin angav för inmarschen i Georgien 2008 och Krim 2014 skulle likaväl kunna åberopas mot de baltiska länderna.

Utöver det har den ryska militära kapaciteten blivit mer offensiv också i vårt närområde. FOI beskriver hur Ryssland uppnått en regional militär överlägsenhet i norra Europa. Ryska stridskrafter uppvisar ett mer aggressivt militärt övningsmönster över Östersjön, och vi har sedan 2014 sett hur den militära aktiviteten i och runt Östersjön ökat. Vi har bortom allt rimligt tvivel upplevt en bedömd ubåtskränkning. Vårt land, liksom våra nordiska grannländer, har utsatts för upprepade ryska kränkningar i luften och till sjöss. Ryssland genomförde i mars 2013 simulerade kärnvapenanfall mot Sverige.

Säpo talar inte längre i termer av det ryska underrättelsehotet, utan om det ryska säkerhetshotet i form av rysk ickelinjär krigföring. Det innebär politiska, diplomatiska, ekonomiska, informationsrelaterade, militära och underrättelserelaterade åtgärder. Säpo har konstaterat att ett tiotal av de ryska diplomaterna i Sverige är agenter och att det största underrättelsehotet mot Sverige 2014 kom från Ryssland. Det ökade säkerhetspolitiska hotet från Ryssland måste få konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitiska vägval.

Sverige bör även i internationella organ såsom Världsbanken och IMF verka för att hindra nyutlåning till Ryska federationen.

6. Svensk säkerhet och den säkerhetspolitiska kontexten, punkt 1 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 7,

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP) yrkande 6,

2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 1,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 12, 18, 22–24 och 28,

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 9,
2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 26,
2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 2–5, 8 och 15,
2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 6,
2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 11, 19, 21, 23, 24, 26,
28 och 29,
2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 4,
2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 25,
2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 12,
2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 8,
2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 4,
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 2, 12, 22–25 och 30,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 10,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 34 och 36 samt
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 18.

Ställningstagande

Förmågan att möta såväl inre som yttre hot utgör två grundläggande uppgifter för det offentliga. Vi är en del av världssamfundet och beroende av fungerande relationer med resten av världen. Miljö- och klimatförändringar, demografi, energiberoenden, kärnvapenspridning, terrorism, bristande respekt för mänskliga rättigheter och internationell organiserad brottslighet är globala företeelser som påverkar vår säkerhet. Vi måste vara beredda att, efter vår förmåga, bidra till en säkrare och tryggare värld.

Försvarets huvuduppgift är att värna människors liv, värdighet och frihet. För att bygga ett starkt, brett och ändamålsenligt försvar vill Kristdemokraterna fokusera på försvarspolitikens innehåll och de mål som säkerhetspolitiken ska uppnå—att värna samhällets funktionalitet och att värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

7. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (M)

av Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Sofia Arkelsten (M), Margareta Cederfelt (M) och Göran Pettersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4 och 51,
2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11 och
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 4 och 7 samt
avslår motionerna
2015/16:520 av Allan Widman (FP) yrkandena 1 och 2,
2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 17,
2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12,
2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,
2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 20,
2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 4,
2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 16 och 20,
2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16,
2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1 och
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 26, 30, 31 och 33.

Ställningstagande

I juli 2012 lanserade Sverige, Italien, Polen och Spanien en process för att väcka debatt om EU:s strategiska roll i framtiden. Processen skulle utmynna i ett samlat strategiskt ramverk som ger långsiktig och övergripande vägledning för EU:s internationella agerande. EU:s globala strategi som presenterades 2016 ska stärka EU:s möjligheter att fullt ut tillvarata Lissabonfördragets potential och vara en kraftfull global aktör i en föränderlig omvärld. Syftet med strategin är att stärka EU som global aktör, genom en sammanhållen vision för EU:s utrikesrelationer och en effektivare användning av de resurser EU förfogar över. Strategin är nu presenterad och behandlad, och det är viktigt att den snarast kommer på plats och genomförs i praktiken. Sverige ska vara pådrivande i detta arbete.

Det säkerhetspolitiska landskapet skiftar snabbt. Länderna i Europa förväntas och bör ta ett större ansvar för sin egen säkerhet. Som ett resultat av detta har tempot i försvarssamarbetet inom EU ökat betydligt den senaste tiden. Detta ger oss anledning att se över och där det är nödvändigt ompröva våra positioner till försvarssamarbetet inom EU, för att försäkra oss om att våra ståndpunkter är relevanta och till största möjliga nytta för Sverige. Från svensk sida bör vi dock ha med oss vissa utgångspunkter i det vidare arbetet. EU ska inte hålla på med saker som Nato redan gör. Det är viktigt att EU har en dialog med Nato för att undvika dubbelarbete. Utgångspunkten är den gemensamma samarbetsdeklaration som Nato och EU gjorde vid Natotoppmötet i Warszawa 2016. Någon egen EU-armé är därmed inte aktuell.

Försvarssamarbetet bör dessutom inte föra med sig nya stora kostnader. I stället bör medel föras över från andra områden som t.ex. jordbruksstödet. Det är viktigt att verka för EU-stridsgruppernas användbarhet och ett bredare nyttjande av denna förmåga inom EU:s och FN:s ram. Idén bakom EU:s stridsgrupper är bra, men de har aldrig använts i ett skarpt läge. Sverige ska fortsätta att regelbundet bidra till EU:s stridsgrupper samt fortsätta att verka för att stärka och utveckla EU:s partnersamarbete i säkerhets- och försvarsfrågor, inklusive bättre förutsättningar för tredjelandsdeltagande i EU-ledda krishanteringsinsatser. Särskild tonvikt ska läggas vid samarbetet med Nato, länderna inom östliga partnerskapet samt europeiska Natomedlemmar som inte är medlemmar i EU.

Det är av särskild vikt att Sverige fördjupar de försvars- och säkerhetspolitiska samarbetena med länderna kring Östersjön. Sverige ska vara en ledande aktör i Östersjöregionen och prioritera frågor som rör Östersjöregionen, inklusive Tyskland och Polen. Vi ska stärka samarbetet och alliansbyggandet genom bl.a. ökad och breddad diplomatisk närvaro i regionen och ska bygga upp ett bredare nordiskt-baltiskt nätverk (NB8) inom säkerhet. Storbritannien och Nederländerna bör också i frågor såsom handel och säkerhet inkluderas i det nordisk-baltiska samarbetet.

8. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,

2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 20,

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 16 och 20 samt

2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2015/16:520 av Allan Widman (FP) yrkandena 1 och 2,

2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 17,

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12,

2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 4,

2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,

2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4 och 51,

2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 4 och 7 samt
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 26, 30, 31 och 33.

Ställningstagande

Det finns skäl att försäkra sig om att man kan arbeta förebyggande för att minska risken för militär aggression mot svenskt territorium syftande till att menligt påverka landets nationella frihet eller det svenska folkets självbestämmanderätt. Ett sätt att arbeta förebyggande vore att ingå ett försvarsförbund med Finland. Sverige och Finland möter samma säkerhetspolitiska utmaningar med hänsyn till ländernas gemensamma geografiska läge.

Sverige och Finland har därutöver starka kulturella och politiska band och en lång gemensam historia. Genom ett försvarsförbund höjs tröskeleffekten och nya strategiska djup skapas, vilket stärker ländernas försvarsförmåga. Ett försvarsförbund med Finland ska inte ha som uttalat syfte ett försvar mot en utpekad part, utan syftar till att befria de båda länderna från eventuella yttre politiska och militära påtryckningar.

Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken i EU (GSFP) har i stort sett varit mellanstatlig. Men efter det att EU-kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker skrivit ned sina visioner och sedan EU-parlamentet röstat för ett gemensamt försvar inom unionen har EU alltmer börjat te sig som ett hot mot vår alliansfrihet. EU-parlamentet har inte beslutskraft i frågan, men i värsta fall är det ett steg på vägen till EU som en stormakt även militärt.

9. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 4 och
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 26, 30, 31 och 33 samt
avslår motionerna

2015/16:520 av Allan Widman (FP) yrkandena 1 och 2,
2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 17,
2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12,
2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,
2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,
2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 20,

2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 16 och 20,
2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16,
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4 och 51,
2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,
2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1 och
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 4 och 7.

Ställningstagande

Centerpartiet vill bygga säkerhet solidariskt tillsammans med andra. Hot mot fred och säkerhet avvärjs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Sveriges närmaste försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten är i Norden, inom EU och med Nato. Det förändrade säkerhetspolitiska läget betyder att mer behöver göras för att utveckla och fördjupa de försvars- och säkerhetspolitiska samarbetena. Här kan EU bidra med ett tydligt mervärde, utan att ta över Natos roll.

Centerpartiet tycker att EU ska ta sig an de stora gränsöverskridande utmaningarna. Europas närområden blir nu alltmer osäkra, gränserna mellan fred och krig suddas ut, klimatförändringar leder till allt fler naturkatastrofer och tekniska system sammankopplas mellan länder. Frågan om hur EU och medlemsländerna ska hantera sin försvars- och säkerhetspolitik är mer aktuell än någonsin. EU behöver möta handlingar från andra länder eller aktörer som inte är rent militära men som har som syfte att destabilisera och skapa osäkerhet. Centerpartiet vill se ett EU som står berett att hantera olika hot och risker.

Centerpartiet välkomnar utvecklingen som sker på försvarsområdet inom EU. Europas länder behöver ta ett större ansvar för sin säkerhet. Att det europeiska försvarssamarbetet är mellanstatligt är viktigt för Centerpartiet eftersom vi inte vill ge upp beslutsrätten över vårt eget nationella försvar. Vi vill inte heller att EU bygger murar och stänger ute Storbritannien när de har lämnat unionen. Brittisk delaktighet i europeisk säkerhet är viktigt även i framtiden.

För Centerpartiet kan EU och Nato tydligt komplettera varandra. Nato ansvarar för det militära försvaret av den europeiska kontinenten, medan EU kan bidra till att utveckla de nationella försvarsmakterna, inte minst genom forskning och stöd i utvecklingen av militära förmågor.

Centerpartiet vill att EU tar större ansvar för internationell fred och säkerhet, inte minst i närområdet, både civilt och militärt. Därför är det viktigt att EU också har en militär snabbinsatsförmåga, där de stridsgrupper som redan finns kan finansieras och användas i praktiken.

10. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12 och

2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1 och

avslår motionerna

2015/16:520 av Allan Widman (FP) yrkandena 1 och 2,

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,

2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 17,

2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,

2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 20,

2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 4,

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 16 och 20,

2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4 och 51,

2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 4 och 7 samt

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 26, 30, 31 och 33.

Ställningstagande

Sverige deltar i dag i en rad internationella samarbeten som, trots att de sker till relativt höga kostnader, inte förmår skapa säkerhet – vare sig för Sverige eller för vår omvärld. Vänsterpartiet vill se en offensiv freds- och säkerhetspolitik som sätter demokrati, folkrätt och mänskliga rättigheter i centrum. Vi vill se en omfördelning där resurser flyttas från några av våra största militärt inriktade internationella samarbeten till förebyggande och säkerhetsskapande åtgärder. De internationella försvarssamarbetena bör samlats redovisas och utvärderas.

Östersjön är en viktig gemensam angelägenhet när det gäller såväl miljö och klimat som näringspolitik och säkerhetspolitik. Det är därför av särskild vikt att Sverige är med och bidrar till ett utvecklat samarbete på olika områden med angränsande länder. Säkerhetspolitikens uppgift är dock att i alla lägen förebygga och minska de spänningar som finns. Även frågor som saknar försvarspolitisk karaktär kan bidra till att bygga en närmare relation med

länderna inom Östersjöregionen, inklusive Ryssland, och därmed fungera säkerhetspolitiskt stärkande.

Kustbevakningen är en civil myndighet med uppdrag att i enlighet med särskilda föreskrifter bl.a. följa den internationella utvecklingen inom sitt verksamhetsområde. Ett ökat samarbete med andra länders motsvarighet borde därför vara både möjligt och önskvärt. Även Sjöräddningssällskapets återkommande internationella samarbetsövningar kring Östersjön, Baltic Sarex, bör uppmuntras att även inkludera fler länder.

Samtliga länder runt Östersjön är med i Östersjöstaternas råd. Rådet har inte något uttalat säkerhetspolitiskt uppdrag, men är en viktig komponent för att skapa och utveckla förtroendeskapande projekt och verksamheter. Redan nu pågår ett projekt om hur FN:s nya mål för hållbar utveckling tillämpas i tio av länderna. Här bör Sverige spela en aktivare roll för att skapa ett ökat samarbete runt Östersjön.

11. Säkerhetspolitiska samarbeten, punkt 2 (L)

av Fredrik Malm (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:520 av Allan Widman (FP) yrkandena 1 och 2 samt

2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 16 och
avslår motionerna

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,

2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 17,

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 12,

2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,

2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkande 20,

2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 4,

2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 1,

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 16 och 20,

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 4 och 51,

2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 11,

2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 1,

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 4 och 7 samt

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 26, 30, 31 och 33.

Ställningstagande

Den ryska upprustningen och aggressiviteten sätter den europeiska solidariteten på prov. De transatlantiska relationerna mellan USA och Europa försämras dramatiskt. Terrorism både inom och utanför Europas gränser skapar rädsla och oro – vi upplever en större osäkerhet än på mycket länge. Europa måste ta större ansvar för sin egen säkerhet.

Vi vill se ett fördjupat europeiskt försvarssamarbete, och därför välkomnar vi den plan för försvar och säkerhet som EU-kommissionen lade fram och som fick ett positivt mottagande av rådet i början av sommaren. Planen innefattar stärkt samarbete genom gemensamma militära strukturer och mobiliseringsmöjligheter samt inrättandet av en gemensam EU-försvarsfond, vilket är steg i rätt riktning för ökat samarbete på området.

Riksdagen godkände i maj 2016 ett samförståndsavtal med Nato om världlandsstöd (Host Nation Support (HNS)). Avtalet syftar till att säkerställa att världlandet kan lämna effektivt stöd för militär verksamhet på sitt territorium i samband med övningar, krishanteringsinsatser eller andra insatser.

Riksdagens beslut om inriktningen av säkerhets- och försvarspolitiken innehåller även långtgående ambitioner när det gäller Sveriges och Finlands bilaterala försvars- och säkerhetssamarbete. Enligt beslutet ska samarbetet med Finland omfatta även planering och förberedelser för hävdandet av respektive lands territoriella integritet och utövande av rätten till självförsvar enligt artikel 51 i FN-stadgan.

Även ett bilateralt nära samarbete med ett annat partnerland kommer med all sannolikhet att kräva ett icke oväsentligt lagstiftningsarbete, allra helst som regeringens ambitioner i fråga om Finland synes mer långtgående än ambitionerna i fråga om Nato. HNS-avtalet är det mest beprövade och praktiska instrument som finns för samarbete på försvars- och säkerhetsområdet. Därtill är det författat på engelska, vilket borde underlätta när två länder med i grunden olika språk ska förhandla fram detaljerade och ofta känsliga delar i ett samarbetsavtal.

12. Medlemskap i Nato, punkt 3 (M, C, L, KD)

av Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Sofia Arkelsten (M), Margareta Cederfelt (M), Kerstin Lundgren (C), Göran Pettersson (M), Fredrik Malm (L) och Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
2015/16:2250 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,
2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 12,
2015/16:2824 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,
2016/17:3207 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22,
2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 9,
2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 2, 3 och 6,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2 och 16,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 37,
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 19 och 20,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 16,
2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 2 och 9 samt
2017/18:3829 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 och
avslår motionerna
2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 16,
2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 28 och 30–33,
2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15,
2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14 samt
2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3.

Ställningstagande

Nato är helt centralt för säkerheten i Europa, och inte minst i Sveriges närområde. Ett Natomedlemskap säkerställer fred och frihet tillsammans med andra länder som delar våra värderingar. Ett medlemskap i Nato skulle skapa förutsättningar för ett djupt och förtroendefullt samarbete med de övriga nordiska och baltiska länderna. Vi skulle vara med och fatta beslut i stället för att passivt invänta andras ställningstaganden.

Det försämrade omvärldsläget understryker behovet av ett svenskt medlemskap. Bara genom att vara medlem blir vi en del av Natos kollektiva försvar. De bilaterala samarbetena med enskilda Natoländer som regeringen

förespråkar kan inte ersätta de bindande försvarsgarantier som kommer med ett fullvärdigt medlemskap. Som medlemmar skulle vi ha en gemensam försvarsplanering med Nato, vilket möjliggör ett snabbt gemensamt agerande i händelse av en kris.

13. Medlemskap i Nato, punkt 3 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
 2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
 2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15,
 2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14 samt
 2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3 och
 avslår motionerna
 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
 2015/16:2250 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,
 2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,
 2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 12,
 2015/16:2824 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
 2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 16,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 28 och 30–33,
 2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
 2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,
 2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,
 2016/17:3207 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
 2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22,
 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 9,
 2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
 2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2,
 2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 2, 3 och 6,
 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2 och 16,
 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 37,
 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 19 och 20,
 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 16,

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 2 och 9 samt
2017/18:3829 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Den svenska militära alliansfriheten har tjänat landet väl sedan den rådande utrikespolitiska linjen infördes 1814. Det är viktigt att bidra till avspänning i det militärt strategiska område där Sverige befinner sig. Det är därför Sverige inte ingår i en militär allians som kan rubba balansen i vårt närområde.

Sverigedemokraterna är inte emot Nato som organisation, och vi ser gärna att Sverige har ett fungerande samarbete med Nato, bl.a. med deltagande i Partnerskap för fred och Natos snabbinsatsstyrka, men vi anser att Sverige ska fortsätta att stå utanför medlemskap i Nato och andra stormakters militärallianser. Det finns däremot skäl att försäkra sig om att man kan arbeta förebyggande för att minska risken för militär aggression mot svenskt territorium syftande till att menligt påverka landets nationella frihet eller det svenska folkets självbestämmanderätt.

14. Medlemskap i Nato, punkt 3 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 28 och 30–33 samt

2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 och
avslår motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,

2015/16:2250 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,

2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP) yrkande 2,

2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 12,

2015/16:2824 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,

2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 16,

2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,

2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,

2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 14,

2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,

2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 14 och 15,

2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 1,
2016/17:3207 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 22,
2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 9,
2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD) yrkandena 13 och 14,
2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M) yrkandena 2, 3 och 6,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 2 och 16,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 37,
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 19 och 20,
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 16,
2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkandena 2 och 9 samt
2017/18:3829 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Under en lång tid har Sveriges försvar tvinnats allt hårdare ihop med Nato. Under samma tid har Nato och Natoländer genomfört tre extremt misslyckade krig i Afghanistan, i Irak och i Libyen som starkt bidragit till den flyktingkatastrof EU nu misslyckas med att hantera samt framväxten av terrororganisationen Daish/IS med spridning till bl.a. Mali, dit nu svenska soldater skickats.

Vårt deltagande i Afghanistankriget har nyligen utvärderats med tämligen förödande kritik, men trots det fortsätter det organisatoriska hoptvinnandet med både Natostrukturer och Natoländer. Nämnas kan, förutom Partnerskap för fred (PFP), också en svensk ambassad vid Natos högkvarter, deltagande i Nato Stratcom i Riga och Natos cybercenter i Tallinn.

Tillsammans med fler bilaterala avtal med länder som t.ex. Polen eller som en del av den brittiska snabbinsatsstyrkan JEF och liknande binds Sverige allt hårdare vid Nato. Samtidigt som allt detta drar resurser från vårt eget försvar är det svårt att se på vilket sätt det höjer Sveriges försvarsförmåga. Strävan efter ökad interoperabilitet gör oss dessutom alltmer beroende av Nato och skapar bilden av Sverige som inofficiell Natomedlem.

Vänsterpartiet motsätter sig samförståndsavtalet om världlandsstöd med Nato, det s.k. världlandsavtalet, då avtalet minskar trovärdigheten i vår militära alliansfrihet utan att ge garantier för en ökad militär säkerhet för Sverige. Tvärtom anser vi att Natostyrkor på svenskt territorium ökar spänningen i vårt närområde. I och med den ökade närheten till Nato riskerar Sverige att dras in i förödande krig och konflikter. I och med deltagande i en alltmer upptrappad retorik-, övnings- och rustningsspiral både höjer vi spänningen och riskerar att av rena misstag förorsaka förluster i människoliv.

Detta samarbete har nyligen illustrerats genom Aurora 17, den största svenska försvarsmaktsövningen på mer än 20 år. Med USA i spetsen deltog

hela sex Natoländer i denna övning. Detta är ytterligare ett steg i fel riktning och bidrar till den spiral som snarare minskar vår nationella och mänskliga säkerhet än motsatsen. Samförståndsavtalet om världlandsstöd med Nato bör snarast rivs upp.

15. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (M)

av Jonas Jacobsson Gjørtler (M), Sofia Arkelsten (M), Margareta Cederfelt (M) och Göran Pettersson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 4,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 16,

2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,

2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4,

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 16 och 28 samt

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 8 och 9 samt

avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 9,

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–8 och 15–17,

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23,

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,

2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9,

2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11 och 20,

2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13,

2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 12 och 15 samt

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

Vi behöver ett starkare FN som värnar principen om skyldigheten att skydda. I yttersta fall kan detta även innefatta militära insatser. Civilbefolkningen är i dag mer utsatt än någonsin i många konflikter. Därför behöver möjligheten till humanitär intervention utvecklas. Problemet är dock att vetomöjligheten i FN:s säkerhetsråd ofta i praktiken kan blockera ett nödvändigt ingripande. Ett exempel är när Syrien tillsammans med Ryssland och Kina hindrade ett fördömande av våldet i Syrien i FN:s säkerhetsråd. FN får inte heller ingripa i ett lands inre angelägenheter, såvida inte säkerhetsrådet beslutar att vidta

åtgärder för att trygga freden och den internationella säkerheten. Den bristande kapaciteten inom FN-systemet att skydda befolkningen vid inomstatliga konflikter har synliggjorts då några av våra blodigaste konflikter i modern tid har utspelats trots FN:s närvaro.

Sverige tog 2017 för första gången på 20 år en plats i säkerhetsrådet. Vi lever i en oroligare omvärld och står inför stora utmaningar där FN är en central aktör för att hitta gemensamma och långsiktiga lösningar. Sverige är ordförande två omgångar under sin 24-månadersperiod.

Sveriges agenda och prioriteringar i säkerhetsrådet ska fokusera på konfliktlösning, mänskliga rättigheter och resolution 1325. Parallellt med det måste Sverige också fokusera på nödvändiga reformer av FN-systemet, att få bukt med byråkrati, korruption och ineffektivitet. Det är nu upp till regeringen att bevisa om och hur den kommer att ställa krav och driva frågan om ett reformerat FN. Utan det kommer inte FN att kunna sköta sitt grundläggande uppdrag.

16. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,
 2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5 samt
 2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5 samt
 avslår motionerna
 2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 4,
 2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 9,
 2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 16,
 2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–8 och 15–17,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23,
 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
 2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9,
 2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11 och 20,
 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4,
 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 16 och 28,
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 8 och 9,
 2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13,
 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 12 och 15 samt
 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

Sverigedemokraterna ser FN som den primära mekanismen för internationellt samarbete vad gäller fred och säkerhet samt samverkan för demokrati och mänskliga fri- och rättigheter. FN har sedan organisationen grundades 1945 varit mellanstatlig och en nationernas förening, baserad på den grundläggande principen att alla dess medlemmar är fria och likvärdiga. Det är en princip som Sverigedemokraterna vill slå vakt om. Samtidigt är de grundläggande mänskliga rättigheterna som de definieras i FN:s allmänna förklaring från 1948 den minsta gemensamma nämnaren vilken vi anser att alla stater i alla situationer bör leva upp till. När dessa allvarligt kränks finner vi försvaret av mänskliga fri- och rättigheter överordnat suveränitetsprincipen. Historien har lärt oss att inte ens demokratiska stater kan tillåtas obegränsat handlingsutrymme. Därför behövs FN-samarbetet för att garantera individens säkerhet mot övergrepp från repressiva regimer och verka för en positiv utveckling i fler länder. Säkerhetsrådet har därtill en viktig funktion att verka för fred och säkerhet och när så krävs utifrån ett brett mandat kunna besluta om fredsskapande och fredsbevarande insatser, även om det ska göras med stor försiktighet.

Antikorruptionsåtgärder med vassa och starka tänder och ett robust skydd för visselblåsare är avgörande för FN:s förtroende hos allmänheten och framtid som institution. Därför anser vi att Sverige, under vår period i säkerhetsrådet, bör ta initiativ till en utredning vars mål är att lägga skarpa förslag på reform av både immunitetsfrågan, tvistlösningsmekanismerna och visselblåsarskyddet.

17. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (C)

av Kerstin Lundgren (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9,

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13 och

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 9 och 10 samt avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 4,

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 9,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 16,

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–8 och 15–17,
 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23,
 2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
 2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
 2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11 och 20,
 2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4,
 2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
 2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 16 och 28,
 2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 8 och 9 samt
 2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 12 och 15.

Ställningstagande

FN har en viktig roll och åtnjuter högt förtroende i det svenska samhället och bland svenska partier. FN har en unik roll, och dess uppgift att verka för global fred och utveckling har inte blivit enklare med åren. För ett fortsatt starkt och fungerande FN är det också vårt ansvar att driva på debatten om vad en reform bör innehålla.

En av FN:s viktigaste uppgifter är att bidra till fred och säkerhet. De senaste åren har säkerhetsrådet misslyckats med att anta resolutioner i akuta konflikter, t. ex. om Syrien. Det skadar trovärdigheten för FN som global aktör för fred. Vetorätten i säkerhetsrådet används för att hindra att resolutioner antas. Centerpartiet tycker därför att det är brådskande med en reform av beslutsfattandet inom FN. Vi vill att den folkrättsliga principen Responsibility to Protect stärks genom att kriterier tas fram för när det ska finnas mandat att genomföra humanitära interventioner. På så sätt skulle risken för obstruerande veton i FN minska.

18. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–8 och 15–17 samt

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23 och

avslår motionerna

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 4,

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 9,

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 16,

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9,
2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11 och 20,
2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4,
2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 16 och 28,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 8 och 9,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13,
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 12 och 15 samt
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

Säkerhetsrådets främsta uppgift är att värna internationell fred och säkerhet. Vetorätten för de fem permanenta rådsmedlemmarna är, trots minskad användning sedan mitten av 1990-talet, ett hinder i detta arbete. Alltför ofta används vetot för att skydda egenintressen, vilket leder till ökat lidande och ett svagare FN. Säkerhetsrådets sammansättning speglar världen som den såg ut i slutet av andra världskriget. Att säkerhetsrådet reformeras för att passa dagens värld är av stor vikt, liksom att vetorätten inte missbrukas så att den utgör ett hinder för mänsklig säkerhet. Vänsterpartiet vill se en demokratisering av säkerhetsrådet. På sikt bör vetorätten och systemet med permanenta medlemmar avskaffas, och i samband med det bör rådet utvidgas så att det bättre representerar världens befolkning. Sverige bör verka för en reformering av säkerhetsrådet i syfte att avveckla vetorätten och öka antalet medlemmar så att det bättre representerar världens befolkning.

Eftersom de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet har vetorätt vid varje förändring är det uppenbart att en genomgripande reformering av FN och säkerhetsrådet kommer att vara svår. Det är samtidigt viktigt att försöka hitta vägar framåt och driva på reformer inom dagens system. Att begränsa möjligheten att använda vetorätten inom vissa områden är en väg, att öka pressen på, och konsekvenserna för, stater som missbrukar vetorätten är en annan. Alla ekonomiska, politiska och diplomatiska medel bör övervägas.

Den 23 oktober 2015, samma dag som FN firade 70 år, lanserade Liechtenstein en uppförandekod för att göra säkerhetsrådet mer handlingskraftigt när det gäller att stoppa folkmord och förhindra brott mot mänskligheten. Uppförandekoden innebär att stater förbinder sig att inte använda sig av vetorätten eller på annat sätt förhindra en insats av säkerhetsrådet som kan stoppa ett folkmord eller ett brott mot mänskligheten. I skrivande stund har 111 stater skrivit under koden, bland dem Sverige och de permanenta säkerhetsrådsmedlemmarna Storbritannien och Frankrike. Vänsterpartiet välkomnar att Sverige har skrivit under koden men anser att vi kan gå längre. Fortfarande har inte USA, Ryssland och Kina ställt sig bakom koden. Sverige bör verka för att de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet

avstår från att använda sin vetorätt vid insatser för att förhindra folkmord, krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten.

Valet av de roterande platserna i säkerhetsrådet görs av generalförsamlingens medlemsstaters FN-ambassadörer utan insyn. Detta förfarande gör att mycket makt hamnar i händerna på dessa ambassadörer som därmed kan utsättas för påtryckningar och mutförsök. Det ger också mindre legitimitet till de valda länderna än om det hade varit medlemsstaternas regeringar som gjort valen och redovisat dem öppet. Den bristande transparensen skapar onödiga misstankar om oegentligheter. Regeringen bör verka för att valet till de roterande platserna i säkerhetsrådet reformeras så att det blir mer transparent.

Att förebygga väpnade konflikter hör till FN:s och världssamfundets allra viktigaste uppgifter. En del av detta arbete gäller tidig varning och tidig respons, dvs. att hitta indikatorer för att på ett tidigt stadium upptäcka att en konflikt är på väg att blossa upp och att bemöta den och förhoppningsvis även dess orsaker. Det kan ibland ske genom skyldigheten att skydda, men ibland också på ett tidigare stadium. I dag arbetar främst organisationer i det civila samhället med tidig varning och riktar uppmärksamhet mot farliga situationer. Det stora problemet är inte avsaknad av information utan bristande respons. Kompetensen på området behöver utvecklas, och FN är den naturliga aktören för denna uppgift. Hur tidiga varningar ska hanteras och bedömas samt vilka olika åtgärder som kan sättas in i ett tidigt skede beroende på situationens art bör tydliggöras. För det krävs stabil, långsiktig och flexibel finansiering liksom politiskt stöd från medlemsstaterna. Sverige bör driva på för att FN utvecklar sitt arbete för tidig varning och respons vid väpnade konflikter.

Alla beslut om militärt våld som en sista utväg för att skydda freden och de mänskliga rättigheterna ska fattas på FN:s uppdrag eller annan folkrättslig grund. Det är viktigt att vid ställningstaganden om internationella insatser inte bara förlita sig på FN-mandat, utan en bedömning måste göras i varje enskilt fall. När så behövs måste folkrätten och FN-stadgan kunna hävdas gentemot säkerhetsrådet för att stärka FN:s ställning. Fredsskapande, fredsbevarande och fredsfrämjande åtgärder ska enbart vidtas på FN:s uppdrag eller annan folkrättslig grund.

19. FN:s säkerhetsråd, punkt 4 (KD)

av Sofia Damm (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkande 9,

2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 11 och 20 samt
2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD) yrkandena 12 och 15 samt
avslår motionerna
2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 1,
2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 4,
2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 16,
2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 6–8 och 15–17,
2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 23,
2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M) yrkande 15,
2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 9,
2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 3 och 4,
2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkandena 1 och 5,
2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M) yrkandena 16 och 28,
2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 8 och 9,
2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 13 och
2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 9 och 10.

Ställningstagande

Det är helt centralt att FN höjer tempot i reformarbetet. Utan en förändring kommer inte tilltron till FN att kunna bestå. FN:s stadgar som kom till 1945 tar inte hänsyn till dagens komplexitet i världssystemet, vilket gör att säkerhetsrådet, genom vetorätten, ständigt står inför låsningar. Sverige bör verka för att vetorätten i säkerhetsrådet begränsas. Vi kan inte stillatigande acceptera att säkerhetsrådet inte tar sitt ansvar för att upprätthålla fred och säkerhet. Oförmågan att ingripa när brott mot mänskligheten och folkmord begås är skamlig. I dag används alltför ofta vetorätten av någon av de fem permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet för att politisera redan infekterade frågor och på så sätt driva sin egen agenda i stället för att som det var tänkt när säkerhetsrådet konstruerades användas för att stoppa farliga förslag. Detta nödvändiga arbete har hittills uteblivit under den svenska mandatperioden i säkerhetsrådet. Kristdemokraterna vill också att regeringen agerar för att inom ramen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken få till stånd ett rotationssystem för att undvika intern och kostsam konkurrens mellan EU-länder.

Hanteringen av visseblåsare inom FN blev vida känd i och med att Anders Kompass, före detta chef för fältverksamheten hos FN:s kommissionär för mänskliga rättigheter, slog larm om att fredsbevarande soldater begått sexuella övergrepp mot barn i Centralafrikanska republiken. Efterspelet för Anders Kompass kom att bli allt annat än acceptabelt. Att någon enligt sin övertygelse om vad som är moraliskt rätt agerar visseblåsare i syfte att rättvisa ska skipas och att dessa fruktansvärda brott kommer ut i ljuset kan aldrig och får aldrig leda till att den som agerar beskylls för att ha agerat oriktigt. Ändå var det just det som Kompass utsattes för. I stället för att FN med kraft tog tag i problemet

hemligstämplades rapporten och Kompass stängdes av från sitt jobb och sattes under utredning där hans uppgifter ifrågasattes. Utredningarna som följde gav Kompass rätt och påvisade att han agerat korrekt. Händelsen visar dock på den kultur inom FN där anställda inte känner att de kan agera när de stöter på felaktigheter – eller som i detta fall mycket grov brottslighet. Detta är en fråga Sverige måste prioritera inom ramen för FN-engagemanget i syfte att nå förändring.

20. Massförstörelsevapen, punkt 5 (SD)

av Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3 och avslår motionerna

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 4,

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 13,

2015/16:372 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9,

2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,

2016/17:156 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 1–4,

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 11,

2016/17:1738 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 8,

2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,

2017/18:529 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 8,

2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 samt

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

I maj 2017 släppte FOI en rapport om kärnvapen. I den konstateras det – utöver att Ryssland sedan ett antal år satsar på att förnya sina kärnvapen – att Ryssland uppvisar ett nytt förhållningssätt. Det nya är att Ryssland tydligt visar upp och hotar med sina vapen som en del av sitt säkerhets- och försvarspolitiska agerande. För Sverige blev detta tydligt redan 2013 när Ryssland simulerade ett kärnvapenanfall mot vårt territorium.

Sverigedemokraterna förespråkar avspänning och nedrustning av kärnvapen. Med dagens säkerhetspolitiska läge gäller det dock att vara pragmatisk och realistisk, och därför ser vi det som nödvändigt att åter få med denna aspekt i Sveriges säkerhetspolitiska planering och arbete.

21. Massförstörelsevapen, punkt 5 (V)

av Yasmine Posio Nilsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

- 2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkande 4,
- 2015/16:372 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9,
- 2016/17:156 av Stig Henriksson m.fl. (V) yrkandena 1–4,
- 2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 11,
- 2016/17:1738 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 8,
- 2017/18:529 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V) yrkande 8 och
- 2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna
- 2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C) yrkande 13,
- 2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,
- 2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkandena 2 och 3,
- 2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD) yrkande 3 och
- 2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Sverige har ett förflutet av aktivt arbete för nedrustning i allmänhet och kärnvapenavrustning i synnerhet. Genom Sveriges historia av militär alliansfrihet finns en unik röst som bör användas än tydligare för en global kärnvapennedrustning. Natomedlemskapen splittrar Norden i kärnvapenfrågan. De i somras avslutade FN-förhandlingarna om att förbjuda kärnvapen ger ett illustrativt exempel på hur t.ex. ett Natomedlemskap skulle påverka Sveriges möjligheter att arbeta för fred och nedrustning. Av de tre massförstörelsevapen man vanligtvis avser förbjöds biologiska stridsmedel 1972 och kemiska stridsmedel 1993. Även om övertramp har skett har förbuden haft stor påverkan på krigföringen. Nu återstår det tredje massförstörelsevapnet, kärnvapen. Den 7 juli 2017 togs ett viktigt steg när FN beslutade om ett förbud mot kärnvapen. Förutom Nederländerna deltog dock inget Natoland i denna konferens – och Nederländerna var det enda land som röstade emot de 122 övriga. Avtalet öppnades för signering den 20 september, och Sverige bör självklart vara ett av de länder som står främst i ledet för att ratificera detta. Det kan vi som självständig och militärt alliansfri stat göra. Regeringen bör omgående signera FN:s avtal om förbud mot kärnvapen.

Med tanke på de övriga nordiska ländernas ointresse för frågan och att inga andra av dem deltog i FN-förhandlingarna ligger ett särskilt ansvar på Sverige

att gå före och driva förbudet vidare. En kärnvapenfri zon i Norden såväl som i Europa vore inte bara ett säkerhetspolitiskt riktigt beslut utan också en viktig markering för fred och kärnvapenedrustning gentemot världssamfundet. Regeringen bör därför arbeta för att Norden och Europa ska bli en kärnvapenfri zon och vidta nödvändiga åtgärder i linje med detta.

Planen för hur en avrustning skulle kunna gå till finns redan. Under 1990-talet arbetade den s.k. Canberrakommissionen fram en serie förslag för kärnvapenavrustning. Man förespråkade bl.a. att kärnvapenstyrkorna ska tas ur omedelbar stridsberedskap och att kärnvapenstridsspetsarna ska monteras av från vapenbärarna. Dessutom menade man att kärnvapenstaterna skulle lova att själva aldrig vara de som använder kärnvapen först. De 13 punkterna man lade fram antogs enigt av både kärnvapenmakter och icke-kärnvapenmakter vid icke-spridningsavtalets granskningskonferens 2000, men det antogs ingen tidsplan för genomförandet. Regeringen bör därför påbörja ett samarbete för att nästa granskningskonferens för icke-spridningsavtalet ska kunna fastlägga en tidsplan för att genomföra Canberrakommissionens förslag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Överenskommelser om kärnvapenfria zoner är ett av de allra mest effektiva verktygen mot kärnvapen och mot kärnvapenspridning. Om länder kan vara förvissade om att andra stater inte håller kärnvapen dämpar det viljan att skaffa egna. En kärnvapenfri zon i Europa är därför ett viktigt medel för att öka vår säkerhet. Sverige har ett förflutet av aktivt arbete för nedrustning i allmänhet och kärnvapenavrustning i synnerhet. Genom vår historia av alliansfrihet har vi en unik röst som bör användas än tydligare för en nedrustning inom unionen. Sverige bör, som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, agera för att Europa ska bli en kärnvapenfri zon.

I samband med att Sverige nu har ingått ett samförståndsavtal om världlandsstöd med Nato har frågan om kärnvapen på svenskt territorium åter aktualiserats. Kärnvapen är en central komponent i Natos militära strategi, och man avfärdar inte principen om first use. Trots att vi med avtalet nu ingår ett tätare samarbete med en militärallians som till stor del bygger sin styrka på förmågan att använda kärnvapen regleras detta inte någonstans i de påskrivna dokumenten.

Från regeringen har man upprepade gånger uttryckt att man förutsätter att gästande stater följer svensk lag och hänvisat till att Sveriges hållning är internationellt känd. Det menar man räcker. Det har också från regeringens håll hävdats att lagen om kärnteknisk verksamhet (1984:3) hindrar införsel av kärnvapen på svenskt territorium. Det stämmer inte. Lagen behandlar enbart civil kärnkraft och är inte aktuell när det gäller kärnvapen. Trots att det alltså saknas en svensk lag mot införsel av kärnvapen på svenskt territorium har regeringen inte bemödat sig om att skaffa några garantier för att Natosamarbetet inte innebär att kärnvapen förvaras i, placeras ut i eller transiteras genom Sverige. Ensidiga deklarerationer må vara behjärtansvärda,

men när frågan ytterst handlar om samhällets och mänsklighetens överlevnad, är en tydlig lagstiftning helt klart att föredra.

Ibland hänvisas till icke-spridningsavtalet (Non-Proliferation Treaty, NPT) som en garant för att andra stater inte ska föra in nukleära stridsmedel i Sverige. Innebörden av icke-spridningsavtalet är att endast fem stater – USA, Ryssland, Frankrike, Storbritannien och Kina – tillåts ha kärnvapen. De får dock inte dela med sig av kärnvapen till några andra, och dessutom förväntas de rusta ned, vilket dock endast skett i en mycket begränsad omfattning. Nu har både USA och Ryssland på olika sätt dessutom uttalat sig om att utveckla fler typer av kärnvapen. Avtalet föreskriver också att övriga deltagande stater förbinder sig att avstå från kärnvapen. Som en av ca 180 icke-kärnvapenstater som förbundit sig till avtalet har Sverige alltså lovat att varken tillverka, förvärva, ta emot eller använda kärnvapen.

Det finns dock länder som i sin lagstiftning tagit otvetydig ställning. Vårt grannland Finland är ett av dem. I sin kärnenergilag från 1987 skriver man under rubriken Kärnladdningar klart och tydligt i 4 §: ”Det är förbjudet att till Finland införa kärnladdningar samt att här framställa, inneha och spränga sådana.” Även Nya Zeeland har, trots amerikanska protester, stiftat en sådan lag på initiativ av den dåvarande Labourregeringen och 1987 antogs the New Zealand Nuclear Free Zone, Disarmament, and Arms Control Act.

Sverige bör på samma sätt införa en klar och otvetydig lagstiftning om ett förbud mot införande och transitering av kärnvapen på svenskt territorium samt följa upp att förbudet följs genom tillförlitliga kontrollmekanismer.

Kärnvapen är de enda massförstörelsevapen som ännu inte är förbjudna enligt internationell lag. Stödet för ett sådant förbud är dock stort. Hittills har över 127 stater skrivit under The Humanitarian Pledge – ett initiativ och numera även en FN-resolution för att helt förbjuda kärnvapen. Att så många länder är beredda att ta icke-spridningsavtalet ett steg längre och helt stoppa nukleära stridsmedel är hoppfullt. Sverige bör snarast underteckna The Humanitarian Pledge och arbeta aktivt för att initiativet ska resultera i ett verkligt förbud mot kärnvapen.

I ett läge då det sker en militär upprustning i Nordafrika och Mellanöstern och spänningarna ökar mellan och inom länder finns det ett stort behov av länder som kan driva på för nedrustning och avspänning. Nedmonteringen av det iranska kärnenergiprogrammet är ett välkommet steg mot nedrustning. Ytterligare ett viktigt initiativ skulle vara att agera för att få till stånd en zon fri från massförstörelsevapen i Mellanöstern. Latinamerika, Centralasien, Sydostasien, Oceanien och Afrika är redan kärnvapenfria zoner. I dag vet vi att Israel har kärnvapen och att Nato placerat kärnvapenstridsspetsar i Turkiet. Sverige bör som enskilt land såväl som medlem i EU och FN agera för att få till stånd en zon fri från massförstörelsevapen i Mellanöstern.

Gasattacken mot Halabja den 16 mars 1988 krävde drygt 6 000 dödsoffer. Tyvärr var gasattacken inte det sista tillfället när en regering valde att använda kemiska stridsmedel. I Syrien har gasattacker skett mot civila med fruktansvärda konsekvenser. Det finns ett stort behov av att fortsätta att

uppmärksamma de kemiska vapnens fruktansvärda konsekvenser. Sverige bör arbeta för att den 16 mars ska göras till den internationella dagen mot massförstörelsevapen.

Särskilda yttranden

1. Massförstörelsevapen, punkt 5 (SD)

Markus Wiechel (SD) och Björn Söder (SD) anför:

I början av juli 2017 antogs en konvention i FN om ett globalt förbud mot kärnvapen. Sveriges regering röstade ja till förslaget, och konventionstexten blir nu föremål för behandling inom Regeringskansliet där man ska utreda konsekvenserna av det.

Vi sverigedemokrater vill tro att det är väldigt få människor i världen som önskar sig kärnvapen och att de allra flesta i stället vill ha en kärnvapenfri värld. Samtidigt ska man komma ihåg att vi har en ny situation att förhålla oss till, där kärnvapen inte endast kommer att innehas för att avskräcka en eventuell angripare utan faktiskt kan komma att användas i anfallssyfte. Inte minst utvecklingen i Nordkorea bör tas på största allvar. Men det är fullständigt naivt att tro att en konvention, undertecknad av 122 kärnvapenfria stater men inte en enda kärnvapenstat, kommer att leda till att kärnvapnen i världen försvinner. Det är lika naivt som att tro att ett avtal mellan icke-krigförande stater om att krig ska förbjudas skulle leda till att krig i världen upphör. Det blir i stället ett kraftfullt slag i luften som äventyrar vår egen säkerhetspolitiska situation genom att minska vår egen handlingsfrihet i framtiden.

Denna naivitet är kännetecknande för den svenska regeringen, och vi har sett den i många andra sammanhang inte minst inom klimatfrågorna. Man tror man ska lösa världens problem genom att försvåra för oss själva samtidigt som de länder som verkligen kan göra skillnad fullkomligt ignorerar dessa avtal.

Regeringen har inte heller utrett och analyserat konsekvenserna av en svensk ratificering av konventionen. Det gör man märkligt nog först efter att man röstat ja till avtalet. Att Sveriges försvarssamarbeten och övningar med en rad olika länder hotas är inte svårt att förstå. Länder som USA, Frankrike, Storbritannien och Tyskland har framfört sin oro. Anhängarna till ett svenskt Natomedlemskap protesterar givetvis högt, men även vi som är motståndare till ett svenskt medlemskap i försvarsalliansen protesterar. I en framtida krissituation skulle Sverige kunna tvingas frånsäga sig hjälp från andra länder bara för att dessa länder innehar kärnvapen. I annat fall skulle landet bryta mot konventionen. Vi kan aldrig förutse vad som händer i framtiden och vilka scenarier som kommer att utspelas i vår del av världen. Att bakbinda sig på detta sätt, som regeringen vill, är att äventyra svensk säkerhet.

Flera andra länder, däribland Japan som självt fått leva med ohyggliga konsekvenser av kärnvapen, valde att inte ställa sig bakom konventionen. Även Finland sa nej – detta med anledning av att man inte vill stänga några säkerhetspolitiska dörrar och försvåra framtida försvarssamarbeten. Sverigedemokraterna anser att Sverige borde göra samma ställningstagande

som Finland, med vilka vi dagligen arbetar med att fördjupa det försvarspolitiska samarbetet.

För Sveriges del anser vi att man i stället borde fokusera på det globala icke-spridningsavtalet NPT, som kan göra större skillnad än ett rent kontraproduktivt slag i luften, men som nu kan vara hotat då risken att kärnvapenstaterna inte går vidare med avtalet är överhängande.

2. Massförstörelsevapen, punkt 5 (C)

Kerstin Lundgren (C) anför:

Ett aktivt svenskt arbete för kärnvapenedrustning är viktigt. Det måste ske med sikte på att nå resultat. Centerpartiet skulle välkomna en konvention mot kärnvapen om den omfattades av kärnvapenstaterna och faktiskt stärkte nuvarande nedrustningsregimer. Det var för att pröva dessa utgångspunkter Centerpartiet ansåg det riktigt att delta i förhandlingarna om ett kärnvapenförbud för att pröva om det fanns förutsättningar att nå resultat. Vi var mycket tydliga med att vi inte var intresserade av plakatpolitik.

När förhandlingarna efter en mycket snabb process avslutades, valde regeringen att först rösta ja till avtalet för att därefter utreda konsekvenserna av sitt ställningstagande. Detta skedde också utan att regeringen förankrat ett beslut som kan få stora konsekvenser för Sveriges säkerhet.

Centerpartiet ser allvarligt på den mycket tydliga ryska upprustningen av kärnvapnen och de signaler som sänds kring upptrappningskedjan i en konflikt. De ryska kärnvapnen utgör ett direkt hot mot vår region och vårt land. Det får konsekvenser för våra grannars och vår säkerhet som kräver gemensamma lösningar. Frågan om Natomedlemskap behandlas dock under en annan punkt.

Centerpartiet vill stärka det globala kärnvapenedrustningsarbetet med utgångspunkt i icke-spridningsavtalet NPT. Det finns nu uppenbara risker för att det avtalet kommer att undermineras av den nya förbudskonventionen. Det vore mycket allvarligt om Sveriges regering medverkat till detta. Översynskonferensen 2020 kan då bli ännu ett misslyckande i stället för att världen enar sig och ger nedrustningsarbetet ny kraft.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:140 av Stig Henriksson m.fl. (V):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU bör verka för att Europa ska bli en kärnvapenfri zon.

2014/15:1878 av Jan Björklund m.fl. (FP):

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att förhindra nyutlåning till Ryssland från vissa multilaterala organisationer.

2014/15:1978 av Jan Lindholm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för kärnvapenfria zoner i Norden och Arktis.

2014/15:2072 av Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en kärnvapenfri värld.

2014/15:2321 av Kerstin Lundgren (C):

13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kärnvapenedrustning och ett aktivt svenskt arbete för en internationell kärnvapenkonvention.

2014/15:2464 av Susanne Eberstein (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska delta aktivt i förberedelserna inför översynskonferensen för icke-spridningsfördraget (NPT) 2015 och tillsammans med andra länder undersöka förutsättningarna för att slutgiltigt avskaffa alla kärnvapen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avsätta tillräckliga resurser för att Sverige ska kunna ha en drivande roll vid NPT-översynskonferens 2015.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:372 av Hans Linde m.fl. (V):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, som såväl enskilt land som medlem i EU och FN, bör agera för en zon fri från massförstörelsevapen i Mellanöstern och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:520 av Allan Widman (FP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utgångspunkten för det fortsatta bilaterala samarbetet med Finland och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Natos HNS-avtal bör vara utgångspunkten för ett traktatsenligt, fördjupat försvars- och säkerhetspolitiskt samarbete mellan Sverige och Finland, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:742 av Staffan Danielsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast möjligt förverkliga ett mycket nära nordiskt militärt samarbete som endast fullt ut kan förverkligas under ett gemensamt Natoparaply och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:981 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:982 av Borianan Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1047 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en färdplan för ett Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1143 av Annicka Engblom m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1167 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett framtida medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1385 av Jasenko Omanovic (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vetot i FN:s säkerhetsråd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1571 av Lars Hjälmered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2089 av Erik Bengtzboe och Carl-Oskar Bohlin (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansöka om medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2110 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN ska inta en central plats i Sveriges utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2174 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en färdplan för svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en rad integrerade åtgärder för att kunna möta de nya hot den moderna krigföringen innebär och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att FN i högre utsträckning ska kunna utnyttja möjligheten till humanitär intervention och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2250 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansluta sig till försvarsalliansen Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2266 av Birgitta Ohlsson m.fl. (FP):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att förhindra nyutlåning till Ryssland från vissa multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2267 av Jan Björklund m.fl. (FP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ökade säkerhetspolitiska hotet från Ryssland måste få konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitiska vägval och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under innevarande mandatperiod bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2405 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska påbörja en process mot ett medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kärnvapen och stationära utländska trupper inte ska få finnas på svensk mark och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva frågan att hela Norden ska vara en kärnvapenfri zon och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2714 av Sofia Damm m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i sin kandidatur till FN:s säkerhetsråd inte bör marknadsföra Sverige som en oberoende röst i utrikespolitiken och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör agera för att inom ramen för EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik få till stånd ett rotationssystem för platserna i FN:s säkerhetsråd för att undvika intern och kostsam konkurrens mellan EU-länder och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördjupa Sveriges samarbete med Nato och att verka för en svensk anslutning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2824 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansöka om Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2971 av Karin Enström m.fl. (M):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 3.5 Solidaritetsförklaringen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 3.8 Nato och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 3.9 FN och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.1 Globaliseringens förändringskraft och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.5 Ett mer osäkert närområde och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.6 Ryssland och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.7 Terrorism och radikalisering och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 5.1 Globalisering och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3070 av Isabella Hökmark (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en färdplan för ett svenskt medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3125 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ingå ett defensivt försvarsförbund med Finland och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska stå utanför Nato och andra stormakters militärallianser och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska ta avstånd från och motverka all internationell terrorism och extremism och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3218 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska delta i Partnerskap för fred (PFF) (avsnitt 3.9) och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska delta i Natos snabbinsatsstyrka (avsnitt 3.9) och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte ska bli medlem i Nato under försvarsbeslutsperioden som börjar 2016 (avsnitt 3.18) och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör sträva efter att ingå en försvarsallians med Finland (kap. 3.18) och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste planera för en utveckling där Ryssland och Kina ingår en militär allians (avsnitt 5.3) och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:48 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för en reformering av säkerhetsrådet i syfte att avveckla vetorätten och öka antalet medlemmar så att det bättre representerar världens befolkning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att de permanenta medlemmarna i säkerhetsrådet avstår från att använda sin vetorätt vid insatser för att förhindra folkmord, krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att valet till de roterande platserna i säkerhetsrådet reformeras så att det blir mer transparent, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att den förebyggande komponenten i skyldighet att skydda utvecklas och stärks och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att återuppbyggnadskomponenten i skyldighet att skydda stärks och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på för att FN utvecklar sitt arbete för tidig varning och respons vid väpnade konflikter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:156 av Stig Henriksson m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör införa en klar och otvetydig lagstiftning om ett förbud mot införande och transitering av kärnvapen på svenskt territorium samt följa upp att förbudet efterlevs genom tillförlitliga kontrollmekanismer och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör påbörja ett samarbete för att nästa granskningskonferens för icke-spridningsavtalet ska kunna fastlägga en tidsplan för att genomföra Canberrakommissionens förslag och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, som enskilt land såväl som medlem i EU och FN, bör agera för att Europa ska bli en kärnvapenfri zon och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige snarast bör underteckna the Humanitarian Pledge och arbeta aktivt för att initiativet ska resultera i ett verkligt förbud mot kärnvapen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:159 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör prioritera arbetet med att förebygga väpnade konflikter i högre utsträckning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i syfte att konkretisera arbetet med att förebygga väpnade internationella konflikter bör upprätta en heltäckande handlingsplan för ändamålet samt återkomma med ett förslag på hur arbetet ska organiseras på ett mer effektivt sätt och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen regelbundet bör utarbeta en regeringsskrivelse om arbetet med att förebygga väpnade konflikter som både utvärderar tidigare insatser och diskuterar framtida prioriteringar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för ökade diplomatiska kontakter i syfte att motverka internationella spänningar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt berörda myndigheter att öka stödet till folk till folk-samarbetet med Ryssland och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige både i EU och i FN ska arbeta för en global nedrustning och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör spela en aktivare roll i syfte att skapa ett ökat samarbete runt Östersjön och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att särskilt arbeta för ett ökat internationellt forskningsutbyte kring säkerhetspolitiska frågor och fredsfrämjande insatser och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fredsskapande, fredsbevarande och fredsfrämjande åtgärder enbart ska ske på FN:s uppdrag eller annan folkrättslig grund och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte bör inleda några förhandlingar eller vidta andra åtgärder i syfte att ansöka om medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör lämna Natos reservstyrka Response Forces Pool och i stället söka andra samarbeten, främst med de nordiska länderna, och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör riva upp samförståndsavtalet om värdlandsstöd med Nato och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska representationen på Natos högkvarter omgående bör avvecklas och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör lämna Partnerskap för fred och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:457 av Jeff Ahl m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN ska inta en central plats i Sveriges utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, under perioden som Sverige sitter i säkerhetsrådet, tar initiativ till en reform av FN:s interna regler om skydd för visseblåsare, tvistlösningsmekanismen mellan FN och dess personal, systemet för utvärdering och revision och möjligheterna att lagföra personer som begår brott under FN-tjänstgöring, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:545 av Niclas Malmberg och Stina Bergström (båda MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till förbud mot kärnvapen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:796 av Jenny Petersson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under den innevarande mandatperioden bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:802 av Annicka Engblom m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige snarast bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1012 av Anders Österberg och Åsa Eriksson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underteckna förslaget på ett totalförbud av kärnvapen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1023 av Jesper Skalberg Karlsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansöka om medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1036 av Anders Österberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ställa sig bakom kravet på en lag mot kärnvapen på svenskt territorium och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1067 av Jan Björklund m.fl. (L):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att förhindra nyutlåning till Ryssland från vissa multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1072 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ökade säkerhetspolitiska hotet från Ryssland måste få konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitiska vägval och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under innevarande mandatperiod bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1302 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett totalförbud genom lagstiftning mot införsel och förvaring av atomvapen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en kärnvapenfri zon i Norden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett kärnvapenfritt Arktis och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1462 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1634 av Laila Naraghi och Thomas Strand (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av ett tillägg i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet som förbjuder införsel av kärnvapen i landet, likt den finska lagstiftningen, och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1738 av Hans Linde m.fl. (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör arbeta för att den 16 mars ska göras till den internationella dagen mot massförstörelsevapen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1798 av Marco Venegas m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör skriva under Humanitarian Pledge om förbud mot kärnvapen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1870 av Valter Mutt m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samförståndsavtalet med Nato om värdlandsstöd (värdlandsavtalet) inte implementeras förrän bindande lagstiftning om absolut förbud, gällande även i krigstid, mot införande av kärnvapen på svenskt territorium antagits, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte implementerar värdlandsavtalet förrän inspektionsrätt erhålls av marina enheter och flygstridskrafter från Natos kärnvapenländer när dessa befinner sig på svenskt territorium, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska inleda förhandlingar om uppsägning av värdlandsavtalet ifall sådan inspektionsrätt som omnämns i motionen inte går att uppnå och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1951 av Lars Hjälmered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2059 av Pål Jonson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2073 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör uttala att en svensk ansökan om Natomedlemskap kan tas i övervägande och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2086 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en färdplan för ett svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2497 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkerhetspolitisk inriktning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansöka om Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2637 av Valter Mutz m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur utökade folk-till-folk-förbindelser mellan Sverige och Ryssland kan åstadkommas och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2681 av Isabella Hökmark (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en färdplan för svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2767 av Karin Enström m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige fortsatt ska bidra regelbundet till EU:s stridsgrupper samt verka för att stärka och utveckla EU:s partnersamarbete i säkerhets- och försvarsfrågor, inklusive bättre förutsättningar för tredjelandsdeltagande i EU-ledda krishanteringsinsatser där särskild tonvikt ska läggas på samarbetet med Nato, länderna i östliga partnerskapet samt europeiska Natomedlemmar som inte är medlemmar i EU, och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att solidaritetsförklaringen nu prövats och ställer högre krav på att Sverige ska kunna ge och ta emot militärt stöd och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2768 av Karin Enström m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 3.5 Solidaritetsförklaringen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 3.8 Nato och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 3.9 FN och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.1 Globaliseringens förändringskraft och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.3 Miljö och klimat och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.5 Ett mer osäkert närområde och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.6 Ryssland och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.8 Terrorism och radikalisering och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 4.10 Sönderfallande stater och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnitt 5.1 Globalisering och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2871 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ingå ett defensivt försvarsförbund med Finland och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska stå utanför Nato och andra stormakters militärallianser och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige efter förmåga aktivt ska kunna delta i insatser inom ramen för FN och OSSE och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2899 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste planera för en utveckling där Ryssland och Kina ingår en militär allians (avsnitt 3.1 och bil. 4) och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte ska bli medlem i Nato under försvarsbeslutsperioden som börjar 2016 (avsnitt 7.1–7.4) och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska säga upp världsstödavtal med Nato (avsnitt 7.2) och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör sträva efter att ingå en försvarsallians med Finland (8.2 och bil. 4) och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3082 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste verka i FN:s säkerhetsråd för att rationalisera FN-organen, förbättra effektiviteten i humanitära samt fredsbyggande insatser och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3120 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk arbetsgrupp med uppdraget att pröva och ompröva den militära alliansfriheten och utifrån avslutade utredningar inleda en process för medlemskap i Nato, om möjligt i samverkan med Finland, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva frågan att hela Norden ska vara en kärnvapenfri zon och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kärnvapen och stationära utländska trupper inte ska få finnas på svensk mark och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningen Säkerhet i en ny tid (SOU 2016:57) måste bli föremål för en bred remissbehandling och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3207 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansluta sig till försvarsalliansen Nato och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3208 av Sofia Damm m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att vetorätten i säkerhetsrådet begränsas och tillkännager detta för regeringen.

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN:s säkerhetsråd ska verka för att visselblåsare ska kunna agera när de stöter på felaktigheter i FN och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördjupa Sveriges samarbete med Nato och verka för en svensk anslutning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3227 av Krister Hammarbergh (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den demokratiska staten Ukrainas rätt att försvara sitt folk och territorium mot angripare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3335 av Sofia Fölster (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansöka om medlemskap i Nato innan mandatperiodens slut och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3382 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att FN i högre utsträckning ska kunna utnyttja möjligheten till humanitär intervention och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under sin tid i FN:s säkerhetsråd ska fokusera på konfliktlösning, mänskliga rättigheter, FN-resolution 1325, på nödvändiga reformer av FN-systemet samt att motverka byråkrati, korruption och ineffektivitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av klimatåtgärder som bidrar till en stärkt säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en färdplan för svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3387 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka den svenska militära insatsen mot global terrorism och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3393 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konsortiet bakom den planerade gasledningen Nord Stream 2 inte ska

få använda svenskt territorium för bygget och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:163 av Jeff Ahl (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering bör agera för att en tidsplan sätts upp för ett försvarsförbund mellan Sverige och Finland och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska folket senast 2019 ska folkomrösta om ett svensk-finskt försvarsförbund, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att riva upp nuvarande samförståndsavtal om värdlandsstöd med Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:225 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ökade säkerhetspolitiska hotet från Ryssland måste få konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitiska vägval och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under innevarande mandatperiod bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:529 av Yasmine Posio Nilsson m.fl. (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör agera för att få till stånd en zon fri från massförstörelsevapen i Mellanöstern och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:532 av Stig Henriksson m.fl. (V):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att särskilt arbeta för ett ökat internationellt forskningsutbyte kring säkerhetspolitiska frågor och fredsfrämjande insatser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:554 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de internationella försvarssamarbetena bör redovisas och utvärderas samlat och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samförståndsavtalet om värdlandsstöd med Nato snarast bör rivas upp och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen omgående bör signera FN:s avtal om förbud mot kärnvapen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta för att Norden ska bli en kärnvapenfri zon och vidta nödvändiga åtgärder i linje med detta och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:576 av Jan Björklund m.fl. (L):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att förhindra nyutlåning till Ryssland från vissa multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1053 av Laila Naraghi m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta behovet av ett tillägg i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet som förbjuder införsel av kärnvapen i landet, likt den finska lagstiftningen, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1249 av Lars Hjälmered (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1280 av Pål Jonson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska söka medlemskap i försvarsalliansen Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1324 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en färdplan för ett svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1445 av Jörgen Warborn och Annicka Engblom (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1578 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att internationella nedrustningsavtal som gynnar Ryssland och

missgynnar demokratiska stater inte bör stödjas av Sverige och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivt visa sitt stöd för självständiga länder som av Ryssland anses tillhöra dess intressesfär samt verka för att minska risken att en sådan sfär utvidgas i Sveriges närhet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1580 av Markus Wiechel m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att FN ska inta en central plats i Sveriges utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, under den period som Sverige sitter i säkerhetsrådet, bör ta initiativ till en reform av FN:s interna regler om skydd för visseblåsare, tvistlösningsmekanismen mellan FN och dess personal, systemet för utvärdering och revision och möjligheterna att lagföra personer som begår brott under FN-tjänstgöring, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1716 av Jan Lindholm (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör underteckna FN-avtalet om förbud mot kärnvapen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett totalförbud genom lagstiftning mot införsel och förvaring av atomvapen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en kärnvapenfri zon i Norden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett kärnvapenfritt Arktis och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1918 av Jesper Skalberg Karlsson och Johan Hultberg (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en färdplan för ett svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla samarbetet med Nato under tiden fram till att Sverige kan bli fullvärdig medlem, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2017 av Mikael Jansson m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste planera för en utveckling där Ryssland och Kina ingår en militär allians (avsnitt 3.1), och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte ska bli medlem i Nato under försvarsbeslutsperioden som börjar 2016 (avsnitt 7.1–7.4) och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska säga upp samförståndsavtalet om värdlandsstöd med Nato (avsnitt 7.2) och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska avstå från att bli en del av ett gemensamt EU-försvar (avsnitt 7.5) och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör sträva efter att ingå ett militärt statsförbund med Finland (avsnitt 8.2) och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2655 av Carl Schlyter (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska utarbeta ett nationellt förbud mot autonoma dödliga vapensystem samt arbeta för internationella förbud där så är möjligt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2878 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkerhetspolitisk handlingsfrihet och ett eventuellt medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2960 av Valter Mutt m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt skriva under FN:s konvention om globalt förbud mot kärnvapen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stifta en lag som otvetydigt förbjuder kärnvapen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inspektionsrätt av utländska marina enheter och flygstridskrafter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säga upp värdlandsavtalet med Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2981 av Sofia Fölster (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige skyndsamt bör ansöka om medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3194 av Jan Björklund m.fl. (L):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam europeisk säkerhetspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3222 av Hans Wallmark m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha en färdplan för ett Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla militära, politiska och juridiska förberedelser för ett svenskt inträde i Nato ska finnas på plats och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska fördjupa försvarssamarbetet med länderna kring Östersjön och andra likasinnade länder i norra Europa och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska söka medlemskap i Natos Center of Excellence för energisäkerhet i Vilnius och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att regeringen agerar proaktivt i EU:s försvarssamarbete när det gäller såväl samarbetet kring försvarsindustrin som utvecklingen av gemensamma förmågor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3239 av Karin Enström m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Inledning – Sverige tar ansvar i en orolig värld, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Solidaritetsförklaringen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Nato och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet FN och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Miljö och klimat och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Energi och säkerhet och tillkännager detta för regeringen.

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Ett mer osäkert närområde och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Ryssland och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Krigets lagar och folkrätten och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen i avsnittet Globaliseringens kraft och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3240 av Karin Enström m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU:s mellanstatliga försvars- och säkerhetssamarbete ska fördjupas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3265 av Erik Bengtzboe och Carl-Oskar Bohlin (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansöka om medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3331 av Björn Söder m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ingå ett defensivt försvarsförbund med Finland och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska stå utanför Nato och andra stormakters militärallianser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3566 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha en färdplan för ett Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska fördjupa försvarssamarbetet med länderna kring Östersjön och andra likasinnade länder i norra Europa och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för implementeringen av en europeisk säkerhetsstrategi och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att FN i högre utsträckning ska kunna utnyttja möjligheten till humanitär intervention och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige under sin tid i FN:s säkerhetsråd ska fokusera på konfliktlösning,

mänskliga rättigheter, FN-resolution 1325, på nödvändiga reformer av FN-systemet samt att motverka byråkrati, korruption och ineffektivitet och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av klimatåtgärder som bidrar till en stärkt säkerhet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla militära, politiska och juridiska förberedelser för ett svenskt inträde i Nato ska finnas på plats och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3684 av Annie Lööf m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska driva att FN blir mer samlat och samordnat och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bygga säkerhet solidariskt tillsammans med andra och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska vara berett att hantera olika typer av hot och risker och ta sig an de stora gränsöverskridande utmaningarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att försvarssamarbetet inom EU bör utvecklas i syfte att stärka de nationella försvarsmakterna och EU:s snabbinsatsförmåga på ett sätt som kompletterar Nato, stärker den transatlantiska länken och fortsatt är mellanstatligt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU ska ta ett större ansvar för internationell fred och säkerhet inte minst i närområdet, både civilt och militärt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka skyddet för demokratin och informationssamhället genom internationellt samarbete och EU-samarbete och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påverkanshot och cyberattacker bör omfattas av EU:s solidaritetsgaranti och att samarbetet bör utvecklas operativt med räddningstjänstområdet/civilskyddssamarbetet som modell och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Sverige ska gå med i Nato för att både stärka vårt eget försvar och bidra till säkerheten i vårt närområde och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3745 av Sofia Damm m.fl. (KD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att vetorätten i säkerhetsrådet begränsas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN:s säkerhetsråd ska verka för att visselblåsare ska kunna agera när de stöter på felaktigheter i FN, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördjupa Sveriges samarbete med Nato och verka för en svensk anslutning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska verka för en förlängning av Natopartnerskapet enhanced opportunities partner och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3748 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konsortiet bakom den planerade gasledningen Nord Stream 2 inte ska få använda svenskt territorium för bygget och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3775 av Kerstin Lundgren m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av en FN-reform för att förbättra beslutsfattandet inom säkerhetsrådet så att FN kan agera handlingskraftigt för global fred, säkerhet och utveckling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behov av att stärka "responsibility to protect" genom att FN tar fram tydliga kriterier för när det ska finnas mandat att genomföra humanitära interventioner och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att fortsätta att förstärka det globala kärnvapenedrustningsarbetet med utgångspunkt i NPT-avtalet och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla och fördjupa Sveriges försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten och om att Sverige ska söka medlemskap i Nato och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att upprätthålla den europeiska säkerhetsordningen där alla länder har rätt att göra sina säkerhetspolitiska val utan hot om våld, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3826 av Stig Henriksson och Amineh Kakabaveh (båda V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i både EU och FN ska arbeta för en global nedrustning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3827 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om säkerhetspolitisk inriktning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansöka om Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förmågan att ta emot internationell hjälp vid en kris och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3829 av Mikael Oscarsson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör ansluta sig till försvarsalliansen Nato och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
6. Övriga motioner		
2014/15:1978	Jan Lindholm (MP)	
2014/15:2072	Phia Andersson och Ann-Christin Ahlberg (S)	
2014/15:2464	Susanne Eberstein (S)	1 och 2
2015/16:742	Staffan Danielsson (C)	
2015/16:981	Sten Bergheden (M)	
2015/16:982	Boriana Åberg (M)	
2015/16:1047	Edward Riedl (M)	
2015/16:1143	Annicka Engblom m.fl. (M)	
2015/16:1167	Marta Obminska (M)	
2015/16:1385	Jasenko Omanovic (S)	
2015/16:1571	Lars Hjalmered (M)	
2015/16:2089	Erik Bengtzboe och Carl-Oskar Bohlin (båda M)	
2015/16:2714	Sofia Damm m.fl. (KD)	2
2015/16:3070	Isabella Hökmark (M)	
2016/17:545	Niclas Malmberg och Stina Bergström (båda MP)	
2016/17:796	Jenny Petersson m.fl. (M)	
2016/17:802	Annicka Engblom m.fl. (M)	
2016/17:1012	Anders Österberg och Åsa Eriksson (båda S)	
2016/17:1023	Jesper Skalberg Karlsson (M)	
2016/17:1036	Anders Österberg (S)	
2016/17:1302	Jan Lindholm (MP)	1–3
2016/17:1462	Sten Bergheden (M)	
2016/17:1634	Laila Naraghi och Thomas Strand (båda S)	
2016/17:1798	Marco Venegas m.fl. (MP)	
2016/17:1870	Valter Mutt m.fl. (MP)	1–3
2016/17:1951	Lars Hjalmered (M)	
2016/17:2059	Pål Jonson (M)	
2016/17:2073	Edward Riedl (M)	
2016/17:2086	Edward Riedl (M)	

2016/17:2637	Valter Mutt m.fl. (MP)	
2016/17:2681	Isabella Hökmark (M)	
2016/17:3227	Krister Hammarbergh (M)	1
2016/17:3335	Sofia Fölster (M)	
2016/17:3393	Penilla Gunther m.fl. (KD)	13
2017/18:163	Jeff Ahl (SD)	1, 2 och 4
2017/18:1053	Laila Naraghi m.fl. (S)	
2017/18:1249	Lars Hjalmered (M)	
2017/18:1280	Pål Jonson (M)	
2017/18:1324	Edward Riedl (M)	
2017/18:1445	Jörgen Warborn och Annicka Engblom (båda M)	
2017/18:1716	Jan Lindholm (MP)	1–4
2017/18:1918	Jesper Skalberg Karlsson och Johan Hultberg (båda M)	1 och 3
2017/18:2655	Carl Schlyter (MP)	1
2017/18:2878	Edward Riedl (M)	
2017/18:2960	Valter Mutt m.fl. (MP)	1–4
2017/18:2981	Sofia Fölster (M)	
2017/18:3265	Erik Bengtzboe och Carl-Oskar Bohlin (båda M)	
2017/18:3748	Penilla Gunther m.fl. (KD)	11
2017/18:3826	Stig Henriksson och Amineh Kakabaveh (båda V)	